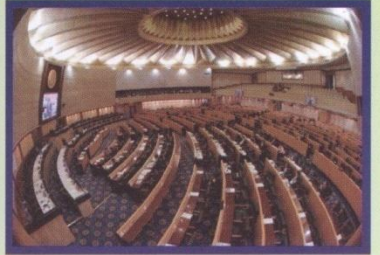
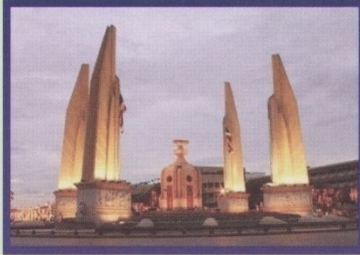

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

กำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘

วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๕๒/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ ตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. มีเนื้อหาทั้งสิ้น ๕ หมวดกับ บทเฉพาะกาล รวม ๔๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม ที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษา กำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการเรียกระดมพล

“บัญชีบรรจุกำลัง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดที่บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ในการรับราชการทหาร ในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารนั้น ให้หมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองและการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย เว้นแต่ตามพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔)

๓. เนื้อหาของพระราชบัญญัติ

๓.๑ หมวด ๑ คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

๓.๑.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๖)

๓.๑.๒ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (ร่างมาตรา ๗)

๓.๑.๓ กำหนดเหตุในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเหตุอย่างอื่น นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๘)

๓.๑.๔ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ (ร่างมาตรา ๙)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๓.๑.๕ กำหนดให้ คคส. มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่นๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๓.๑.๖ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คคส. โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๑)

๓.๑.๗ กำหนดให้ คคส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจให้บุคคลใดๆ มาชี้แจงก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๓.๑.๘ กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คคส. โดยมีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานการดำเนินการของ คคส. รวบรวมเอกสารข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรองเป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวง เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คคส. มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๓)

๓.๑.๙ กำหนดให้ คคส. สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คคส. มอบหมายได้ (ร่างมาตรา ๑๔)

๓.๒ หมวด ๒ กิจการกำลังสำรอง

๓.๒.๑ ส่วนที่ ๑ การเป็นกำลังพลสำรอง

๓.๒.๑.๑ กำหนดการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม (ร่างมาตรา ๑๕)

๓.๒.๑.๒ กำหนดการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหาร (ร่างมาตรา ๑๖)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๒.๑.๓ กำหนดกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองสังกัดอยู่ทราบด้วย (ร่างมาตรา ๑๗)

๓.๒.๑.๔ กำหนดให้กำลังพลสำรองสามารถแจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนการบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ (ร่างมาตรา ๑๘)

๓.๒.๑.๕ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๑๙)

๓.๒.๒ ส่วนที่ ๒ หน้าที่กำลังพลสำรอง

๓.๒.๒.๑ กำหนดหน้าที่ของกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๒๐)

๓.๒.๒.๒ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๒๑)

๓.๒.๒.๓ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการหรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมและในการระดมพล (ร่างมาตรา ๒๒)

๓.๒.๒.๔ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๒๓)

๓.๒.๒.๕ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการทหาร ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และต้องกระทำการเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น (ร่างมาตรา ๒๔)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๓.๒.๒.๖ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อมให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๓.๒.๒.๗ กำหนดให้การระดมพลกระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และสามารถกระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือสงครามจนถึงขั้นต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ (ร่างมาตรา ๒๖)

๓.๒.๒.๘ กำหนดให้กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับการยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพล ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน” (ร่างมาตรา ๒๗)

๓.๒.๒.๙ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียมอำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพล (ร่างมาตรา ๒๘)

๓.๒.๒.๑๐ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงชัดเจนไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่จะมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๒๙)

๓.๒.๒.๑๑ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมสามารถรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ (ร่างมาตรา ๓๐)

๓.๒.๓ ส่วนที่ ๓ การแจ้ง

๓.๒.๓.๑ กำหนดให้การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพลต้องเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก (ร่างมาตรา ๓๑)

๓.๒.๓.๒ กำหนดการปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล (ร่างมาตรา ๓๒)

๓.๒.๓.๓ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ประสงค์เปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อให้แจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ (ร่างมาตรา ๓๓)

๓.๒.๓.๔ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ทำการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ต้องแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน (ร่างมาตรา ๓๔)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๓.๓ หมวด ๓ วินัย

๓.๓.๑ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร (ร่างมาตรา ๓๕)

๓.๔ หมวด ๔ สิทธิประโยชน์

๓.๔.๑ กำหนดให้กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรี กำหนดและกระทรวงการคลังเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๓๖)

๓.๕ หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๓.๕.๑ กำหนดโทษสำหรับกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมา แต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ และสำหรับกำลังพลสำรอง ที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม หรือในการระดมพล (ร่างมาตรา ๓๗)

๓.๕.๒ กำหนดโทษกำลังพลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหาร จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการ เมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว มีความผิดฐานหนีราชการตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร (ร่างมาตรา ๓๘)

๓.๕.๓ กำหนดโทษสำหรับกำลังพลสำรองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (ร่างมาตรา ๓๙)

๓.๕.๔ กำหนดโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท สำหรับนายจ้างที่ไม่จ่ายค่าจ้าง ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลา เพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๐)

๓.๖ บทเฉพาะกาล

๓.๖.๑ กำหนดให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่ เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพล สำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๑)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.**ข้อสังเกต**

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. เป็นการนำเอาหลักการที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ และมาตรา ๒๖ มาจัดทำเป็นกฎหมายสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหมให้มีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมาย คือ หากเกิดภัยคุกคามทางทหารที่ต้องใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ในการป้องกันประเทศ กองทัพจะต้องสามารถเรียกกำลังพลสำรองเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังประจำการได้ด้วยความเร็ว และมีประสิทธิภาพ ในยามปกติต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมของกำลังพลสำรอง โดยเรียกกำลังพลสำรองเข้าศึกษาพร้อมกับทหารประจำการ ด้วยการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านทหาร การแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของประเทศ ในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ และการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งภัยพิบัติในรูปแบบดังกล่าว มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งกระทรวงกลาโหมสามารถเรียกกำลังพลสำรองมาสนับสนุนในภารกิจดังกล่าวได้ ภายใต้บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรองและหน้าที่ของกำลังพลสำรองไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการกำหนดสิทธิประโยชน์ของกำลังพลสำรองและนายจ้างอย่างเหมาะสมด้วย

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิต ภาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ	นิติกรชำนาญการ
นางสาวพันธุทิพา หอมทรัพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๕๖	

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	(ก)
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.	
- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.	-๑-
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง.....	-๕-
- ระบบกำลังพลสำรอง	-๘-
- หน้าที่ของกำลังพลสำรอง	-๒๓-
- บทความข่าว “คณะรัฐมนตรีผ่านร่างกฎหมายตั้ง “กำลังพลสำรอง” ขึ้นตรงนายกฯ เน้นฝึกวิชาทหาร-ทดลองความพร้อม”	-๒๖-
ภาคผนวก	
: ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๑)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.	(๑๓)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลังตามพระราชบัญญัตินี้

“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษา กำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการเรียกระดมพล

“บัญชีบรรจุกำลัง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ตามอัตราการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. กำหนดให้กรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดที่บัญญัติถึงสิทธิหรือหน้าที่ในการรับราชการทหาร ในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารนั้น ให้หมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองและการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย เว้นแต่ตามพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๔)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“มาตรา ๔ ในกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดบัญญัติถึงสิทธิหรือหน้าที่ในการรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้การรับราชการทหารดังกล่าวหมายถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรอง ตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของกำลังพลสำรองไว้เป็นอย่างอื่น”

๗. บทรักษาการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๕)

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๘. เนื้อหาของพระราชบัญญัติ

๘.๑ หมวด ๑ คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

๘.๑.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๖)

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ เจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการตาม (๓) จำนวนไม่เกินห้าคน

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

ให้เจ้ากรมสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ และเจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ”

๘.๑.๒ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (ร่างมาตรา ๗)

“มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

๘.๑.๓ กำหนดเหตุในการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเหตุอย่างอื่น นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๘)

“มาตรา ๘ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอกการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๑.๔ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ (ร่างมาตรา ๙)

“มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่ง ให้ คกส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

๘.๑.๕ กำหนดให้ คกส. มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่นๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

“มาตรา ๑๐ ให้ คกส. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง

(๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง

(๓) เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่นๆ

(๔) เสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้”

๘.๑.๖ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คกส. โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๑)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คกส. โดยอนุโลม”

๘.๑.๗ กำหนดให้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจให้บุคคลใดๆ มาชี้แจงก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

“มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจขอให้บุคคลใดๆ มาชี้แจงก็ได้”

๘.๑.๘ กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานการดำเนินการของ คกส. รวบรวมเอกสารข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง เป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวง เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๓)

“มาตรา ๑๓ ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คกส.

(๒) รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง

(๓) เป็นศูนย์กลางติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย”

๘.๑.๙ กำหนดให้ คกส. สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คกส. มอบหมายได้ (ร่างมาตรา ๑๔)

“มาตรา ๑๔ คกส. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คกส. มอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๒ หมวด ๒ กิจการกำลังสำรอง

๘.๒.๑ ส่วนที่ ๑ การเป็นกำลังพลสำรอง

๘.๒.๑.๑ กำหนดการรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรองของกระทรวงกลาโหม (ร่างมาตรา ๑๕)

“มาตรา ๑๕ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) รับสมัครจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ หรือ

(๒) คัดจากนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

กำหนดเวลาเป็นกำลังพลสำรองตามวรรคหนึ่ง และการยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรองของบุคคลตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครหรือคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๒.๑.๒ กำหนดการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง ของหน่วยทหาร (ร่างมาตรา ๑๖)

“มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังโดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองแจ้งความประสงค์

(๒) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

หลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๒.๑.๓ กำหนดกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองสังกัดอยู่ทราบด้วย (ร่างมาตรา ๑๗)

“มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ”

๘.๒.๑.๔ กำหนดให้กำลังพลสำรองสามารถแจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนการบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ (ร่างมาตรา ๑๘)

“มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินกิจการกำลังพลสำรอง ในกรณีที่กำลังพลสำรองผู้ใดประสงค์จะขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองประสงค์จะไปบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารดังกล่าว

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม และมาตรา ๑๗ โดยอนุโลม”

๘.๒.๑.๕ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๑๙)

“มาตรา ๑๙ ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง เมื่อ

(๑) ครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

(๒) เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๐

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๘.๒.๒ ส่วนที่ ๒ หน้าที่กำลังพลสำรอง

๘.๒.๒.๑ กำหนดหน้าที่ของกำลังพลสำรอง (ร่างมาตรา ๒๐)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“มาตรา ๒๐ กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อฝึกปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมและในการ ระดมพล

การเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศ และตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้งและการเลื่อนยศของกำลังพลสำรอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยยศทหาร การผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๘.๒.๒.๒ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๒๑)

“มาตรา ๒๑ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติ ราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

๘.๒.๒.๓ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียก กำลังพลสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อม ระเบียบการเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการหรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมและในการระดมพล (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพล สำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติ ราชการหรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อมและในการระดมพล

๘.๒.๒.๔ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียก กำลังพลสำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพล สำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๒.๒.๕ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการทหาร ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และต้องกระทำการเป็นการชั่วคราวและเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการทหาร ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็นเพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำการเป็นการชั่วคราว และเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น

๘.๒.๒.๖ กำหนดให้การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำ ได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติ หน้าที่ตามแผนที่กำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำได้เพื่อเรียก กำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่ กำหนด

๘.๒.๒.๗ กำหนดให้การระดมพลกระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และสามารถกระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือสงครามจนถึงขั้นต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ (ร่างมาตรา ๒๖)

“มาตรา ๒๖ การระดมพล ในกระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือ ประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือการสงคราม จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลัง ของชาติ

การระดมพล ให้กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

๘.๒.๒.๘ กำหนดให้กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับการยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน” (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับการยกเว้นการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน”

๘.๒.๒.๙ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพล (ร่างมาตรา ๒๘)

“มาตรา ๒๘ ให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการในกิจการกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการกำหนดในข้อบังคับ”

๘.๒.๒.๑๐ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่จะมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๒๙)

“มาตรา ๒๙ กำลังพลสำรองซึ่งถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่ากำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ป่วยไม่สามารถจะได้อา โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเมื่อเชื่อถือได้มาแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่เรียกเข้ารับราชการทหาร

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
กรณีตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรีหรือ
ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย”

**๘.๒.๒.๑๑ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมสามารถรับสมัครกำลังพลสำรอง
เพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวได้ (ร่างมาตรา ๓๐)**

“มาตรา ๓๐ กระทรวงกลาโหมอาจรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหารเป็นการ
ชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง
ตามพระราชบัญญัตินี้”

๘.๒.๓ ส่วนที่ ๓ การแจ้ง

**๘.๒.๓.๑ กำหนดให้การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง การเรียกกำลังพล
สำรอง หรือการระดมพลต้องเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก (ร่างมาตรา ๓๑)**

“มาตรา ๓๑ การแจ้งการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม
การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี
โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือหรือคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้กำลังพลสำรอง
ณ สถานที่ติดต่อ ดังต่อไปนี้

(๑) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้
ในขณะที่สมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

(๒) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่มีการส่งหมายเรียกพลหรือ
คำสั่งเรียกพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือหรือคำสั่งเรียกแล้ว
เมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

นอกจากการส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกตามวิธีการในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่
อาจนำส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้แก่กำลังพลสำรองโดยตรงได้

**๘.๒.๓.๒ กำหนดการปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก การบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรอง
การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล (ร่างมาตรา ๓๒)**

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการแจ้งตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๓๑ ได้ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๑

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรอง
รับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกเมื่อครบ
กำหนดเจ็ดวันนับแต่วันปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก หรือวันที่ถือว่าได้รับคำสั่งเรียกตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี”

**๘.๒.๓.๓ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ประสงค์เปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อให้แจ้งไปยัง
หน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ (ร่างมาตรา ๓๓)**

“มาตรา ๓๓ ในกรณีที่กำลังพลสำรองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อตาม
มาตรา ๓๑ ให้กำลังพลสำรองแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ตามแบบที่กำหนดในข้อบังคับ
และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่
ติดต่อ”

**๘.๒.๓.๔ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่ทำการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไข
เลขประจำตัวประชาชน ต้องแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่
วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน (ร่างมาตรา ๓๔)**

“มาตรา ๓๔ กำลังพลสำรองผู้ใดเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัว
ประชาชน ให้ผู้นั้นนำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชนไปแจ้ง
ยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือ
แก้ไขเลขประจำตัวประชาชน”

๘.๓ หมวด ๓ วินัย

**๘.๓.๑ กำหนดให้กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้
ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร (ร่างมาตรา ๓๕)**

“มาตรา ๓๕ กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ต้องอยู่ในวินัยทหาร
ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการแล้วแต่กรณี”

๘.๔ หมวด ๔ สิทธิประโยชน์

**๘.๔.๑ กำหนดให้กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร
ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
และกระทรวงการคลังเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๓๖)**

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“มาตรา ๓๖ กำลังผลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๘.๕ หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๘.๕.๑ กำหนดโทษสำหรับกำลังผลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังผลสำรองเพื่อตรวจสอบ และสำหรับกำลังผลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังผลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมหรือในการระดมพล (ร่างมาตรา ๓๗)

“มาตรา ๓๗ กำลังผลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังผลสำรองเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กำลังผลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังผลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมหรือในการระดมพลตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี”

๘.๕.๒ กำหนดโทษกำลังผลสำรองที่หลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหาร จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว มีความผิดฐานหนีราชการตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร (ร่างมาตรา ๓๘)

“มาตรา ๓๘ กำลังผลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว ผู้นั้นมีความผิดฐานหนีราชการตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร”

๘.๕.๓ กำหนดโทษสำหรับกำลังผลสำรองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (ร่างมาตรา ๓๙)

“มาตรา ๓๙ กำลังผลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๘.๕.๔ กำหนดโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท สำหรับนายจ้างที่ไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังผลสำรองในวันลา เพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๐)

ร่างพระราชบัญญัติกำลังผลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

“มาตรา ๔๐ นายจ้างผู้ใดไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

๘.๖ บทเฉพาะกาล

๘.๖.๑ กำหนดให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๑)

“มาตรา ๔๑ ให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง

พ.ศ.

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

๑. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘ กำหนดให้ กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่พิทักษ์รักษาเอกราช และความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม ทั้งภายนอก และภายในราชอาณาจักร ปราบบปรามการกบฏ และการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหาร ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนด ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึงปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม เพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

๑.๒ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ กำหนดให้กระทรวงกลาโหมจัดให้มีกำลังสำรอง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม การดำเนินการเกี่ยวกับกำลังสำรองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งกำลังพลสำรองเป็นกำลังสำรอง ประเภทหนึ่งของกระทรวงกลาโหม

๑.๓ เป้าหมายของภารกิจ เพื่อให้กระทรวงกลาโหมสามารถใช้กำลังพลสำรองสนับสนุน การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดเตรียมความพร้อมของกำลังพลสำรอง ด้วยการฝึกและศึกษา เพิ่มพูนความรู้ด้านการทหาร การแก้ไขปัญหาภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภัยพิบัติสาธารณะ และการช่วยเหลือประชาชน ทั้งนี้ หากเกิดภัยคุกคามทางทหารที่ต้องใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ในการ ป้องกันประเทศ หรือเกิดภัยพิบัติสาธารณะ กระทรวงกลาโหมจะต้องสามารถเรียกกำลังพลสำรอง เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับกำลังทหารประจำการได้ด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

ให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการเรียกกำลังพลสำรองทุกประเภท เข้ารับราชการทหาร โดยจัดทำเป็นกฎกระทรวง และข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยกำลังพลสำรอง

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ ทำให้กระทรวงกลาโหมมีกฎหมายสำหรับบริหารจัดการ “กำลังพลสำรอง” ตามร่างพระราชบัญญัติ กำลังพลสำรอง พ.ศ.... เป็นการเฉพาะ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการกิจการกำลังพลสำรองมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้ทหารกองหนุน ทหารกองเกิน นายทหารกองหนุน นายทหาร นอกราชการ นายทหารนอกกอง และผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึก วิชาทหาร ที่มีความสมัครใจ สมัครเป็นกำลังสำรองได้

๓.๒ เป็นการยกระดับงานกิจการกำลังพลสำรองให้เป็นงานระดับชาติ เนื่องจากกิจการกำลังพลสำรองเกี่ยวข้องกับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรในหลายภาคส่วน จึงจำเป็นต้องใช้การบริหารจัดการระดับชาติ ภายใต้การดำเนินการของคณะกรรมการที่เรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” หรือ “คกส.” ที่มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บังคับหน่วยทหารที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง หัวหน้าส่วนราชการพลเรือน ระดับปลัดกระทรวง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ รวมทั้งสิ้น ๓๐ ท่าน โดยมี เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งการกำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรองเป็นผู้แทนจากหน่วยงานในหลายภาคส่วน เนื่องจากคณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง จะมีผลดีต่อการดำเนินงานและพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมได้ด้วยความรวดเร็ว

๓.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียกทหารกองหนุน ประเภทนายทหารประทวนกองหนุน และพลทหารกองหนุนเข้ารับการเรียกพล ซึ่งเดิมกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองกระทรวงมหาดไทย ทำการเรียกและส่งทหารกองหนุนให้กระทรวงกลาโหม ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.๒๔๘๗ ปัญหา คือ มีความล่าช้า เป็นการเพิ่มขึ้นตอน และภาระงานให้กับฝ่ายปกครอง ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. จึงกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมตั้งแต่จัดเตรียม อำนวยการ และดำเนินการเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร โดยจะส่งผลต่อเอกภาพในการดำเนินงาน และความรวดเร็วในการตอบสนองกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

๓.๔ เพื่อให้กระทรวงกลาโหมสามารถเรียกกำลังพลสำรองมาสนับสนุนภารกิจอื่นที่เป็น การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม อาทิเช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติขนาดใหญ่ ซึ่งเดิมการเรียกทหารกองหนุนเข้ารับราชการทหารเพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม จะกระทำได้ เฉพาะเพื่อการสงครามเท่านั้น

๓.๕ ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ได้บัญญัติในเรื่องสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับ กำลังพลสำรอง และนายจ้างไว้ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาการหลีกเลี่ยง ชัดขึ้น ไม่เข้ารับราชการทหาร ของกำลังพลสำรอง รวมถึง การไม่ได้รับความร่วมมือจากบริษัท ห้างร้าน ที่เป็นนายจ้างของกำลังพลสำรอง

๔. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

ไม่มี

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ กฎหมายที่ตราขึ้นนี้อาจสร้างภาระแก่นายจ้างภาคเอกชนที่จะต้องอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้กำลังพลสำรองที่ทำงานอยู่กับตนเข้ารับราชการทหาร ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ และ มาตรา ๕๘ โดย มาตรา ๕๘ กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาเพื่อรับราชการทหาร เท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินหกสิบวัน

๕.๒ ความคุ้มค่า ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. บัญญัติให้กระทรวงกลาโหมสามารถเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารในการสนับสนุนภารกิจตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดได้ทุกประการ อาทิเช่น ภารกิจการป้องกันประเทศ การบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ การช่วยเหลือประชาชน หรือภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ซึ่งจะทำให้กระทรวงกลาโหมสามารถใช้กำลังพลสำรองที่ได้รับการฝึกศึกษาอย่างดีแล้วได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีผลดีและสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน และประเทศชาติ และสอดคล้องกับแนวทางการใช้กำลังพลสำรองของต่างประเทศ

๖. ความพร้อมของรัฐ

กระทรวงกลาโหมมีความพร้อมที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีความพร้อมทั้งด้านองค์กร บุคลากร และทรัพยากรอื่นๆ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ ในระดับนโยบายมอบให้ กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม รับผิดชอบ ภายใต้การกำหนดกรอบนโยบาย และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกำลังพลสำรอง หรือ คกส.

๗.๒ ในระดับปฏิบัติมอบให้ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกิจการกำลังพลสำรองของกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ดำเนินการ

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

ในระดับชาติ กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บังคับหน่วยทหารที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง หัวหน้าส่วนราชการพลเรือน ระดับปลัดกระทรวง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ รวมทั้งสิ้น ๓๐ ท่าน โดยมี เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ และมอบให้ กรมการสรรพกำลังกลาโหมทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. คณะกรรมการกำลังพลสำรอง มีอำนาจหน้าที่หลายประการ อาทิเช่น เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่นๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้าง

/ในระดับ...

ในระดับกระทรวงกลาโหม มีการจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบกิจการกำลังพลสำรองไว้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ในเรื่องการตรวจสอบ เป็นการดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบกำลังสำรองของ กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นการปฏิบัติภายใต้กรอบของแผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังสำรองของ กระทรวงกลาโหม

๙. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ กบอออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติอื่นๆ เพื่อนำพระราชบัญญัติไปสู่การปฏิบัติ

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ดำเนินการโดย คณะกรรมการศึกษา และยกร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กรุณาอนุมัติให้ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. โดยมอบให้ เจ้ากรม การสรรพกำลังกลาโหม เป็นประธานกรรมการ รองเจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหม และผู้ช่วยเจ้ากรม พระธรรมนูญ เป็นรองประธานกรรมการ ซึ่งมีคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยในสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกำลังพลสำรอง ร่วมเป็นกรรมการ รวม ๒๒ นาย อำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ ดำเนินการศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติ กำลังพลสำรอง พ.ศ. ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับนโยบายของ ผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้จัดการประชุม รวมทั้งสิ้น ๖ ครั้ง (ในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๒ ครั้ง ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๔ ครั้ง) รวมถึงมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อจัดทำโครงสร้าง เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ กำลังพลสำรอง พ.ศ. ให้มีความถูกต้องเหมาะสม

๑๐.๒ กรมการสรรพกำลังกลาโหม ได้จัดชุดเจ้าหน้าที่เดินทางไปราชการ เพื่อชี้แจงและรับฟัง ความคิดเห็นจากหน่วยที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ณ มณฑลทหารบก จังหวัดทหารบก และหน่วยฝึกกำลังพลสำรอง/หน่วยรับการบรรจุ ในพื้นที่ กองทัพภาคต่างๆ เป็นการเรียบร้อยแล้ว ซึ่งทุกหน่วยเห็นด้วยที่จะมีพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ขึ้นใช้บริหารจัดการกิจการกำลังพลสำรอง

.....

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังพลสำรอง*

ระบบกำลังสำรอง มี ๕ ระบบ

- ๑) ระบบบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง
- ๒) ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง
- ๓) ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง
- ๔) ระบบการเรียกพลหรือระดมพล
- ๕) ระบบการฝึกศึกษา

ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

งานที่สำคัญ คือ การรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร และการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓
๒. พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

การรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร

กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ “ไม่เป็นบุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นทหารได้ เฉพาะบางท้องที่” ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๓(๓) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓ “ไม่พิการทุพพลภาพ หรือมีโรคซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ ออกตามความพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๑๔(๓) แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ “บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารในยามปกติ”

ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

งานที่สำคัญ คือ ติดตามสถานภาพ และที่อยู่ปัจจุบันของกำลังพลสำรอง

นายทหารประทวนกองหนุน

มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ “ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนมีความประสงค์จะไปอยู่ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกัน หรือต่างอำเภอเป็นการชั่วคราวเกิน ๓๐ วัน ให้แจ้งต่อ

* ที่มา : กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบกำลังสำรอง, โดย... พ.อ.ไตรจักร์ นาคะไพบุลย์, ผู้อำนวยการกองการสัสดี หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน, ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ www.sussadee.com/learning/L_13.ppt.

นายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ และให้นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวนและออกใบรับให้แล้ว
แจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารทราบ”

มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ “ทหารกองเกินหรือ
ทหารกองหนุนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน
สองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร มาตรา ๑๔ นายทหารกองหนุน
“ข้อ ๘ นายทหารกองหนุนย้ายภูมิลำเนาหรือไปต่างจังหวัดชั่วคราว ตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไป ต้องรายงานต่อ
ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ภายใน ๑๕ วัน นับจากวันไปหรือก่อนวันกลับ”

ประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา ๓๒ “ผู้ใดเป็นทหาร แลมันขัดขืนหรือละเลยมิกระทำ
ตามข้อบังคับอย่างใด ๆ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษตามสมควรแก่เหตุ

- ๑) ต่อหน้าราชศัตรู จำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป จนถึง สิบปี
- ๒) ในเขตสงครามหรือในเขตซึ่งอยู่ในอำนาจกฎอัยการศึกใช้ จำคุก ตั้งแต่สามเดือน
ขึ้นไปจนถึงห้าปี
- ๓) นอกเหนือเวลาหรือที่อื่นนอกจากที่ว่ามีมาแล้ว จำคุกไม่เกินกว่าสามปี”

ระบบการบรรจุ และการใช้กำลังพลสำรอง

งานที่สำคัญ คือ บรรจุกำลังพลสำรองให้ตรงตำแหน่ง และให้ภูมิลำเนาปัจจุบันใกล้หน่วยรับการบรรจุ

กฎกระทรวงฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๒ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนซึ่งได้รับการผ่อนผัน ไม่ต้องเรียกเข้ารับราชการทหาร
ในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อมพร้อม เช่น

- พระภิกษุ สามเณร
- สมาชิกนิติบัญญัติแห่งชาติ
- ปลัดอำเภอ
- ตำรวจประจำการ
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน
- นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรี
- นักศึกษาตามกฎกระทรวง มาตรา ๒๙(๓)
- ข้าราชการการเมือง, ข้าราชการ ฝ่ายอัยการ, ข้าราชการฝ่ายตุลาการ
- ข้าราชการ หรือพนักงานตั้งแต่ระดับ ๕ หรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วแต่กรณี

ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

หลักการ คือ มีหมายหรือคำสั่งเรียกพลให้มาเข้ารับการศึกษาฝึก

นายทหารประทวนกองหนุน

มาตรา ๓๖ มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

มาตรา ๔๖ จำคุกตั้งแต่ สามเดือน ถึง สี่ปี

มาตรา ๔๗ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

ข้อ ๔ นายทหารกองหนุน โดยปกติมีหน้าที่เข้ารับราชการ ปีหนึ่งไม่เกิน สองเดือน และมีหน้าที่เข้ารับราชการในขณะที่มีราชการพิเศษ ทั้งนี้ให้กระทำได้อีกเมื่อมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๓๐, มาตรา ๓๑)

ระบบการฝึกศึกษา

นายทหารประทวนกองหนุน และนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน เป็นทหารประจำการชั่วคราว

มาตรา ๔๕ ของประมวลกฎหมายอาญาทหาร

“ผู้ใดเป็นทหารชั้นสัญญาบัตร ชั้นประทวนนายสิบชั้นจ่าหรือเป็นพลทหารก็ดี ถ้าแลมันขาดจากหน้าที่ราชการโดยมิได้รับอนุญาต หรือมันขาดจากราชการในเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตมาแล้วก็ดี แม้เป็นไปด้วยความเจตนาหรือหลีกเลี่ยงจากราชการตามคำสั่งให้เดินกองทหาร หรือเดินเรือไปจากที่หรือคำสั่งเรียกระดมเตรียมศึกนั้นไซ้ ท่านว่ามันมีความผิดฐานหนีราชการ”

มาตรา ๔๖ “ผู้ใดกระทำความผิดฐานหนีราชการ ท่านว่ามันต้องระวางโทษตามสมควรแก่เหตุ เวลาปกติจำคุกไม่เกินกว่าห้าปี”

ระบบกำลังสำรอง

การจัดเตรียมกำลังกองทัพของทุกประเทศทั่วโลก ต่างยอมรับว่ากำลังสำรองมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อพลังอำนาจทางทหารของชาติเป็นกำลังทางยุทธศาสตร์ที่ทำให้กองทัพสามารถทำการรบ ได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน ชาติที่สามารถจัดระเบียบกำลังสำรองได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ตั้งแต่ยามปกติ ย่อมจะสามารถเรียกพลหรือระดมพลได้ทันทีเมื่อสถานการณ์จำเป็น^๑

ระบบกำลังสำรองที่ประเทศต่าง ๆ ใช้อยู่ในปัจจุบันมี ๒ ระบบ คือ ระบบอาสาสมัคร และระบบ กฎหมายบังคับ (เรียกเกณฑ์)

ระบบที่ใช้กฎหมายบังคับหรือแบบเรียกเกณฑ์ หมายถึงระบบที่เรียกกำลังพลสำรองทั้งหมด เข้ามารับราชการทหารตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมักใช้ในประเทศที่เผชิญหน้า กับภัยคุกคาม หรือมีกำลังพลสำรองจำนวนน้อย เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศอิสราเอล รวมทั้ง ประเทศไทยด้วย

ระบบกำลังสำรองของประเทศไทย การจัดหลักสูตรการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง และปัญหา ที่ประสบอยู่ในปัจจุบันตามลำดับ ดังนี้

- ระบบกำลังสำรองของประเทศไทย
- หลักสูตรการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง
- ปัญหาและข้อขัดข้องของระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง

ระบบกำลังสำรองของประเทศไทย

๑. ที่มาของกำลังพลสำรอง

กำลังพลสำรองเป็นกำลังพลที่กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ เตรียมไว้ใช้ในยามสงครามหรือในยามที่ประเทศชาติคับขัน การที่จะให้ได้มาซึ่งกำลังพลสำรองเหล่านี้ จึงต้องอาศัย พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ และระบบการจัดการต่างๆ ดังนี้^๒

๑.๑ สิทธิกองประจำการและพลทหารกองหนุน กำลังพลสำรองประเภทนี้ได้มาจาก หน่วยทหารต่าง ๆ ทั้ง สามเหล่าทัพที่รับทหารกองประจำการเข้ามาบรรจุในหน่วย เมื่อรับราชการ ครบตามกำหนดแล้วปลดเป็นกองหนุนมีฐานะเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ โดยให้อยู่ในชั้นกองหนุน ต่าง ๆ รวม ๓ ชั้น คือ ชั้นที่ ๑ จำนวน ๗ ปี, ชั้นที่ ๒ จำนวน ๑๐ ปี, ชั้นที่ ๓ จำนวน ๖ ปี เมื่อครบ ๓ ปี แล้วปลดเป็นพันราชการประเภทที่ ๑ กำลังพลสำรองประเภทนี้ถือว่าเป็นกำลังพลสำรองหลัก ประเภทพลทหารจะได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับจำนวนที่เรียกเกณฑ์ปัจจุบันประมาณปีละ ๖-๘ หมื่นเศษ

^๑ ชาญ บุญประเสริฐ, พลโท, ระบบกำลังสำรองเปรียบเทียบประกอบการสัมมนาการพัฒนากำลังสำรอง (เอกสาร ประกอบการบรรยายพิเศษ ณ โรงแรมมีเลีย หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖).

^๒ ปัญญา ขวัญอยู่, พลตรี, "กำลังสำรองของกองทัพไทย", (เอกสารการบรรยาย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๒๖), หน้า ๑๔.

๑.๒ ทหารกองเกินและทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ กำลังพลสำรองจำพวกทหารกองเกิน เป็นกำลังพลสำรองที่ได้มาตามกฎหมายรับราชการทหารโดยตรงได้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีถึง ๒๙ ปี บริบูรณ์

ส่วนทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ได้แก่ ผู้ที่ไม่ถูกคัดเลือกเข้ารับราชการในกองประจำการ และมีอายุครบ ๒๙ ปีบริบูรณ์ เป็นกองหนุนประเภทที่ ๒ กำลังพลในประเภทนี้มีจำนวนมาก และไม่พร้อมที่จะนำมาใช้ได้ เพราะไม่เคยผ่านการฝึกมาก่อน แม้ว่าในข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕ จะกำหนดให้เรียกเข้ารับการฝึกแต่ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจาก ทบ. มีงบประมาณจำกัด

๑.๒.๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ที่มาจากทหารกองประจำการ ซึ่งต้องโทษ จำขังหรือต้องโทษจำคุกรวมกัน ๑ ปีขึ้นไปหรือกระทรวงกลาโหมเห็นว่ากระทำให้เสื่อมเสีย แก่ราชการทหารจะถูกปลดเป็นกองหนุนประเภทที่ ๒ อยู่ในชั้นต่าง ๆ ดังนี้

อายุไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์	เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๑
อายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ถึง ๓๙ ปีบริบูรณ์	เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒
อายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ ถึง ๔๕ ปีบริบูรณ์	เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๓
อายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป	พ้นราชการทหารประเภทที่ ๒

๑.๒.๒ ทหารกองเกิน ซึ่งไม่ถูกเข้ารับราชการในกองประจำการจะถูกปลดเป็น กองหนุนประเภทที่ ๒ อยู่ในชั้นต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้

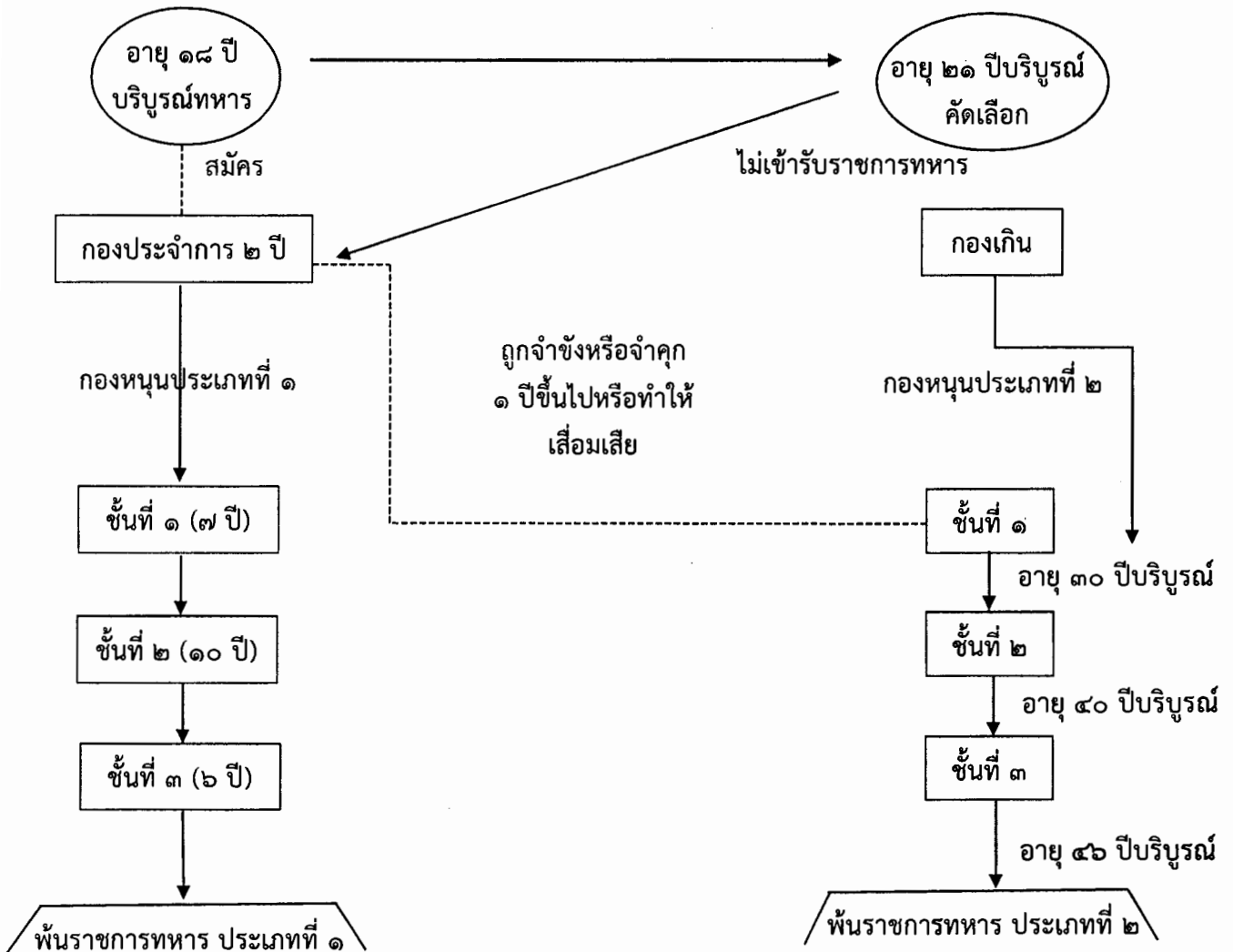
อายุ ๓๐ ปีบริบูรณ์ ถึง ๓๙ ปีบริบูรณ์	เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๒
อายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ ถึง ๔๕ ปีบริบูรณ์	เป็นทหารกองหนุนชั้นที่ ๓
อายุ ๔๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป	พ้นราชการทหารประเภทที่ ๒

๑.๓ นายทหารชั้นสัญญาบัตร, นายทหารประทวนและพลทหาร (อาสาสมัคร) กองหนุน ที่ปลดจากประจำการ กำลังพลสำรองประเภทนี้เป็นกำลังพลสำรองประเภทผลพลอยได้มิได้ถือเป็น กำลังพลสำรองหลักที่ผลิตขึ้นโดยเฉพาะ การจะนำกำลังพลประเภทนี้มาใช้ต้องพิจารณาคัดเลือกด้วย เพราะบางคนลาออกจากราชการด้วยใจสมัคร บางคนทางราชการให้ออกเพราะมีความผิด หรือมีสภาพร่างกายผิดปกติ หรือเป็นโรคภัยไม่เหมาะกับการรับราชการทหารและการอยู่ในชั้นกองหนุน ของนายทหารประทวนกองหนุน พลทหาร (อาสาสมัคร) กองหนุนกับนายทหารสัญญาบัตร กองหนุน ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจแยกได้ ดังนี้

๑.๓.๑ นายทหารประเภทกองหนุนและพลทหาร (อาสาสมัคร) กองหนุน อยู่ในชั้นกองหนุนต่าง ๆ กัน ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่นเดียวกับสิบตรี (กองประจำการ) และพลทหารกองหนุน คือในระหว่างรับราชการบุคคลประเภทนี้จะมี ๒ ฐานะ ฐานะแรกเป็นข้าราชการประจำการ อีกฐานะหนึ่งเป็นทหารกองหนุน กล่าวคือ นายทหารประทวน และพลทหาร (อาสาสมัคร) บางคนอาจเคยรับราชการในกองประจำการมาก่อน เมื่อปลดเป็นกองหนุน แล้วก็คงอยู่ในชั้นกองหนุนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติฯ แม้ตัวจะเป็นข้าราชการประจำการชั้นกองหนุน ก็ไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ที่ไม่เคยรับราชการในกองประจำการมาก่อนเมื่อได้ศึกษาวิชาทหารครบ

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งยศแล้ว หรือเป็นนักเรียนนายสิบ มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ต้องนำตัวขึ้นทะเบียน กองประจำการและเมื่อครบ ๒ ปี ตามพระราชบัญญัติฯ ต้องปลดเป็นกองหนุนด้วยเช่นกัน ดังนั้น เมื่อบุคคลจำพวกนี้ออกจากประจำการ จึงอาจอยู่ในเกณฑ์กองหนุนชั้นต่าง ๆ กัน ผู้ใดอยู่ในเกณฑ์กองหนุนชั้นใดก็เป็นกองหนุนชั้นนั้น ๆ และเปลี่ยนชั้นต่อ ๆ ไปตามลำดับ ตามแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิการจัดนายทหารประทวนและพลทหาร^๑

^๑ กรมการกำลังสำรองทหารบก, คู่มือกำลังพลสำรอง, (กรุงเทพมหานคร : ส.ศิริการพิมพ์และบรรจุกัมภ์, ๒๕๓๔), หน้า ๒๗.

๑.๓.๒ นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน การแบ่งชั้นกองหนุนของนายทหารสัญญาบัตร
ถือเกณฑ์การแบ่งประเภท โดยสรุปได้ดังนี้^๔

	นายร้อย (ร.ต. - ร.อ.)	อายุไม่เกิน ๔๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร กองหนุน
		อายุไม่เกิน ๕๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร นอกราชการ
		อายุเกิน ๕๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร พันราชการ
พันตรี, พันโท		อายุไม่เกิน ๕๐ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร กองหนุน
		อายุไม่เกิน ๖๐ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร นอกราชการ
		อายุเกิน ๖๐ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร พันราชการ
พันเอก, นายพล		อายุไม่เกิน ๕๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร กองหนุน
		อายุไม่เกิน ๖๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร นอกราชการ
		อายุเกิน ๖๕ ปี	เป็นนายทหารสัญญาบัตร พันราชการ

๑.๔ นักศึกษาวิชาทหาร (นศท.) การผลิตนักศึกษาวิชาทหารนี้มีความมุ่งหมาย
ที่จะให้เป็นกำลังพลสำรองหลักชั้นผู้บังคับบัญชา (นายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน
กองหนุน) ซึ่งได้ตราเป็นกฎหมายขึ้น เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. ๒๕๐๓”
โดยมีกรมการรักษาดินแดนเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานมีหน่วยฝึกกำลังพลสำรองส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาค มณฑลทหารบก (มทบ.) และจังหวัดทหารบก (จทบ.) ทั่วประเทศ ๓๕ แห่ง รับผิดชอบ
การฝึกอยู่ในขณะนี้ โดยกำหนดความมุ่งหมาย

- นศท.ชั้นปีที่ ๑,๒ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นลูกแถวหรือพลทหารได้
- นศท.ชั้นปีที่ ๓ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นผู้บังคับหมู่ได้
- นศท.ชั้นปีที่ ๔ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นรองผู้บังคับหมู่ได้
- นศท.ชั้นปีที่ ๕ ให้มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่เป็นผู้บังคับหมวดได้

^๔ ข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตรที่ ๑๑/๑๖๕๓๖, ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๒.

๒. แนวความคิดในการจัดตั้ง

กองทัพบกได้พิจารณาเห็นว่า กองทัพบกได้ผลิตกำลังพลสำรองไว้เป็นจำนวนมาก หากได้มีการพัฒนากำลังพลสำรองเหล่านี้ให้บรรจุอยู่ในกองพลหนุนก็น่าจะเป็นการนำเอา กำลังพลสำรองมาใช้ประโยชน์ ทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายกองหนุนและการใช้กำลังอีกด้วย ซึ่งการใช้ ระบบกำลังสำรองในการป้องกันประเทศนั้น ประเทศที่เจริญแล้วได้นำกำลังพลสำรองมาใช้ อย่างกว้างขวาง ดังนั้นการจัดตั้งกองพลหนุนขึ้นจึงเป็นการสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ และแผนการใช้กำลังพลสำรองเป็นอย่างดี โดยมีแนวความคิดในการจัดตั้งดังนี้^๕

๒.๑ กองทัพบกจะต้องลดขนาดของกองทัพให้เล็ก กะทัดรัด และมีประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ภัยคุกคามและสามารถขยายได้ในยามสงคราม

๒.๒ ต้องเตรียมกำลังสำรองให้พร้อมตั้งแต่ยามปกติ และให้สามารถเรียกเข้าประจำหน่วย ตามสถานการณ์ได้ด้วยความสะดวก

๒.๓ กำลังสำรองจะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีขีดความสามารถได้มาตรฐานงาน เช่นเดียวกับทหารประจำการ

๓. การใช้กำลังสำรอง

การใช้กำลังสำรองในการป้องกันประเทศ ได้กำหนดแนวทางได้ดังนี้

๓.๑ เสริมกำลังให้แก่กำลังประจำการ โดยในยามปกติกองทัพบกจะจำกัดการบรรจุ กำลังพลประจำการของหน่วยจำนวนหนึ่ง ที่เหลือนอกนั้นให้บรรจุกำลังพลสำรองให้ครบตามอัตรา

๓.๒ ทดแทนการสูญเสีย เมื่อประกาศระดมพลกองทัพบกจะจัดตั้งศูนย์ฝึกกำลังทดแทน ของกองทัพภาคขึ้นทุกภาค ให้มีหน้าที่เตรียมกำลังสำรองไว้ทดแทนการสูญเสียดังนี้ คือ ฝึกกำลังพลสำรอง เหล่าทหารราบของหน่วยปฏิบัติการรบแล้วส่งให้หน่วยฝึกกองร้อยกำลังทดแทนของกองพลแล้วส่งมอบ ให้กองพันกำลังทดแทนของกองทัพภาค และเตรียมทดแทนการสูญเสียบุคคลและกำลังทดแทน เหล่าอื่นๆ เว้นเหล่าทหารราบให้เหล่าสายวิทยาการเป็นหน่วยรับผิดชอบฝึก

๔. ระบบกำลังสำรองของกองทัพบกไทย มี ๕ ระบบ ดังนี้

๔.๑ ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

๔.๒ ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

๔.๓ ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

๔.๔ ระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง

๔.๕ ระบบการบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง

^๕ วชิรินทร์ สืบวงศ์แพทย์, พันเอก, "การเตรียมพลเพื่อให้พร้อมรบภายใน ๗๒ ชั่วโมง" (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัย การทัพบก, ๒๕๓๒), หน้า ๑๒

๔.๑. ระบบการผลิตกำลังพลสำรอง

ก. การผลิตกำลังพลสำรองชั้นสัญญาบัตร ประมาณปีละ ๒,๕๐๐ คน

๑) ผลิตโดยกรมการรักษาดินแดน นักศึกษาที่จบจากการฝึกอบรมหลักสูตรรักษาดินแดนปีที่ ๕ จะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นว่าที่ร้อยตรี

๒) นายทหารสัญญาบัตรที่ออกจากราชการ

๓) นายทหารประทวนกองหนุนที่ได้รับการอบรมให้เลื่อนฐานะจากนายทหารประทวนกองหนุนขึ้นเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน

ข. การผลิตกำลังพลสำรองชั้นประทวน

๑) ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชารักษาดินแดนปีที่ ๓ และสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือหลักสูตรการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเทียบเท่า เมื่อได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการและปลดเป็นกองหนุนแล้วจะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นสิบเอก

๒) นายทหารประทวนที่ออกจากราชการ หรือนายทหารประทวนที่ถูกปลดออกจากราชการ

ค. การผลิตกำลังพลสำรองที่ประเภทพลทหาร ประมาณปีละ ๑๒,๕๐๐ คน

๑) ทหารกองประจำการที่รับราชการครบ ๒ ปี ตามพระราชบัญญัติการเกณฑ์ทหารแล้วปลดออกเป็นกองหนุน

๒) ทหารกองเกินที่ผ่านการตรวจเลือก แต่ไม่ถูกเกณฑ์เป็นทหาร

๓) ทหารกองประจำการที่รับราชการไม่ครบ ๒ ปี แล้วมีความผิด ป่วยหรือพิการ ต้องออกจากราชการ

๔.๒ ระบบการควบคุมกำลังพลสำรอง

ก. การจัดประเภทของกำลังพลสำรองตามระบบการควบคุม

เพื่อให้เป็นการง่ายต่อการควบคุม การเรียกพล/ระดมพลการบรรจุกำลังพลสำรอง การจัดระดับความเร่งด่วนในการฝึกนักศึกษาและกำหนดแนวทางในการรับราชการของกำลังพลสำรอง จึงให้แบ่งประเภทของกำลังพลสำรองออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้^๖

๑) กำลังพลสำรองพร้อมรบ หมายถึง กำลังพลสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลังของส่วนกำลังรบของกองทัพบกตามแผนป้องกันประเทศ

๒) กำลังพลสำรองเตรียมพร้อม หมายถึง กำลังพลสำรองที่มีรายชื่อบรรจุอยู่ในบัญชีบรรจุกำลังของส่วนบัญชาการ ส่วนสนับสนุนกองรบ ส่วนส่งกำลังบำรุง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งกำลังพลสำรองที่ปลดถ่ายมาจากกำลังพลสำรองพร้อมรบในรูปของหน่วย

๓) กำลังพลสำรองทั่วไป หมายถึง กำลังพลสำรองที่เหลือจากการบรรจุเป็นกำลังพลสำรองพร้อมรบและเตรียมพร้อม ซึ่งเตรียมไว้ทดแทนการสูญเสียตามสายกำลังทดแทนและจัดตั้งหน่วยใหม่ตามแผนของกองทัพบก

^๖ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง พ.ศ. ๒๕๓๑, หน้า ๓

ข. การจัดประเภทของหน่วยตามระดับความพร้อมรบ ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมกำลังสำรองในเรื่องของระบบควบคุมด้วยการจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง เพื่อให้การปฏิบัติการกิจทางด้านยุทธการบังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด กองทัพบกจึงได้จัดระดับความพร้อมรบของหน่วยตามข้อพิจารณาการจัดเตรียมและใช้กำลังทางบก ปี ๓๐-๓๔ ได้จัดระดับความพร้อมรบของหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบกไว้ดังนี้

- (๑) หน่วยพร้อมรบระดับหนึ่ง
- (๒) หน่วยพร้อมรบระดับสอง
- (๓) หน่วยพร้อมรบระดับสาม
- (๔) หน่วยทหารกองหนุน

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ผู้บัญชาการทหารบกได้กรุณานุมัติข้อพิจารณาการจัดเตรียมและใช้กำลังทางบก ปี ๓๐-๓๔ (ฉบับที่ ๒) ซึ่งเป็นฉบับใหม่เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อพิจารณาการจัดเตรียมและใช้กำลังทางบก ปี ๓๐-๓๔ ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในห้วงระยะเวลายิ่งขึ้น โดยหน่วยจะต้องใช้ข้อพิจารณาทั้ง ๒ ฉบับประกอบกันและในกรณีที่มีข้อความขัดแย้งกันให้ยึดข้อพิจารณา (ฉบับที่ ๒) เป็นหลัก สารระสำคัญที่ได้รับการปรับปรุง คือ การจัดระดับความพร้อมรบของหน่วยจัดเฉพาะหน่วยในส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุนการรบให้มีเพียง ๒ ระดับ ซึ่งระบุหน่วยไว้โดยแนบจัดตามระดับความพร้อมรบที่กองทัพบกกำหนด

ค. การควบคุมกำลังพลสำรอง

๑) กำลังพลสำรองพร้อมรบ ให้หน่วยรับการบรรจุรับผิดชอบการดำเนินการควบคุมโดยต่อเนื่อง

๒) กำลังพลสำรองเตรียมพร้อมให้หน่วยรับการบรรจุดำเนินการควบคุมโดยต่อเนื่องหรืออาจขอให้ จทบ. ที่ให้การสนับสนุนกำลังพลสำรองนั้น ๆ เป็นผู้ควบคุมแทน หากหน่วยรับการบรรจุไม่สามารถดำเนินการควบคุมได้ สำหรับหน่วยที่ยังมิได้จัดตั้งให้เป็นความรับผิดชอบของ จทบ. เป็นผู้ดำเนินการควบคุม

๓) กำลังพลสำรองทั่วไป จทบ. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการควบคุม

ง. วิธีการควบคุมกำลังพลสำรอง

๑) กำลังพลสำรองพร้อมรบ-เตรียมพร้อม ควบคุมกำลังพลสำรองตามสายการบังคับบัญชา ตั้งแต่ระดับหมู่/เทียบเท่า เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลและสถานภาพของกำลังพลสำรองทุกนาย หน่วยรับการบรรจุจะต้องดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรองของตนเป็นประจำทุกเดือนโดยต่อเนื่อง โดยการติดต่อทางเอกสาร และอาศัยประโยชน์จากการติดต่อเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง หน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองที่มีต่อประเทศชาติตลอดทั้งหาวิธีการที่จะให้กำลังพลสำรองได้มีการติดต่อกับหน่วยต้นสังกัด โดยต่อเนื่องเช่นเดียวกัน

๒) กำลังพลสำรองทั่วไป จทบ./มทบ. เป็นผู้ดำเนินการในการควบคุมโดยดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์เป็นส่วนรวมในเขตพื้นที่เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีระหว่างกำลังพลสำรองกับ จทบ. ต้นสังกัด โดยอาศัยเครื่องมือประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบที่มีอยู่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่

ในสายงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยตรง เช่น สัสดี จทบ., สัสดีจังหวัด, สัสดีอำเภอ, เจ้าหน้าที่โครงการกองทุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ (กนช.) และเจ้าหน้าที่ของโครงการอื่นๆ จทบ./มทบ. จะต้องดำเนินการตรวจสอบสภาพเป็นประจำทุกปีตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด และตรวจสอบสภาพก่อนการเรียกพล ทั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพและภูมิฐานะของกำลังพลสำรองอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ ระบบการเรียกพลหรือระดมพล

ก. กองทัพบกจะดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้บังคับหน่วยรับบรรจุกำลังพลระดับกองพล และ ผบ.จทบ./ผบ.มทบ. มีอำนาจในการลงนามในเอกสารเรียกพลหรือระดมพล ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการปฏิบัติ เมื่อมีความจำเป็นต้องเรียกพลหรือระดมพลพร้อมกันทุกหน่วยทั่วประเทศ และไม่ต้องผ่านขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

ข. การมอบอำนาจในการลงนามในเอกสารเรียกพลหรือระดมพล ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑) กำลังพลสำรองพร้อมรบ และกำลังพลสำรองเตรียมพร้อม ให้ผู้บังคับหน่วยรับการบรรจุกำลังพลระดับกองพลหรือเทียบเท่าเป็นผู้ลงนาม

๒) กำลังพลสำรองทั่วไป และกำลังพลสำรองพร้อมรบหรือกำลังพลสำรองของหน่วยที่ยังมิได้จัดตั้งให้ ผบ.จทบ./ผบ.มทบ. เป็นผู้ลงนาม

ค. การเรียกพลหรือระดมพล ให้ลดงานและขั้นตอนการดำเนินงานทางธุรการลงเอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ ในการเรียกพล บัญชีบรรจุกำลังของทุกหน่วยต้องเตรียมการจัดทำให้เรียบร้อยไว้ตั้งแต่ยามปกติ

ง. การส่งเอกสารเรียกพลหรือระดมพล

๑) ยามปกติให้หน่วยรับการบรรจุกำลังทุกระดับ รับผิดชอบในการดำรงการติดต่อกับกำลังพลสำรองเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเรียกพลหรือระดมพลได้ทันทีเมื่อต้องการ

๒) หน่วยรับการบรรจุกำลังหรือ จทบ./มทบ. แล้วแต่กรณีรับผิดชอบจัดส่งเอกสารเรียกพลหรือระดมพลให้กับกำลังพลสำรองของหน่วยเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ที่เร็วที่สุด หรือหลายวิธีผสมผสานกัน เช่น ทางไปรษณีย์ ให้นำสารของหน่วยงาน ข่ายการติดต่อภายในกลุ่มจัดตั้งของกำลังพลสำรองด้วยกัน ซึ่งหน่วยรับการบรรจุกำลังหรือ จทบ./มทบ. ริเริ่มจัดตั้งขึ้น รวมทั้งการติดต่อสื่อสารอื่น ๆ

จ. การระดมพลในกรณีเร่งด่วนให้ประกาศทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ เมื่อมีพระบรมโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการระดมพลแล้ว โดยปฏิบัติดังนี้

๑) การระดมพลโดยวิธีเปิดเผย ให้ประกาศข้อความที่ต้องการทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ โดยใช้ความถี่ในการออกอากาศชั่วโมงแรกทุกห้วงเวลา ๑๐ นาที ชั่วโมงที่สองทุกห้วงเวลา ๒๐ นาที ชั่วโมงที่สามถึงชั่วโมงที่หกทุกห้วงเวลา ๓๐ นาที และชั่วโมงที่เจ็ดถึงชั่วโมงที่สิบสองทุกห้วงเวลา ๑ ชั่วโมง

๒) การระดมพลโดยวิธีลับ ใช้เสียงสัญญาณประมวลลับตามที่ กองทัพบกกำหนด ออกอากาศทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ โดยใช้ความถี่ในการออกอากาศเช่นเดียวกับการระดมพลโดยวิธีเปิดเผย

๔.๔ ระบบการฝึกศึกษากำลังพลสำรอง

ก. กรมการรักษาดินแดนและแผนกการฝึก จทบ./มทบ. ต้องพัฒนาระบบ การฝึกของนักศึกษาวิชาทหาร (นศท.) ให้ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละชั้นปีมีมาตรฐานการฝึก ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไปนี้ได้ คือ

- ๑) ชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๒ เป็นลูกแถวหรือพลทหาร
- ๒) ชั้นปีที่ ๓ เป็นรองผู้บังคับหมู่
- ๓) ชั้นปีที่ ๔ เป็นผู้บังคับหมู่หรือรองผู้บังคับหมวด
- ๔) ชั้นปีที่ ๕ เป็นผู้บังคับหมวด

ข. กำลังพลสำรองพร้อมรบจะต้องได้รับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร เป็นประจำทุกปี ๆ ละประมาณ ๒ สัปดาห์และไม่เกิน ๖๐ วัน จนกว่าจะเปลี่ยนประเภทหรือปลด พันราชการทหาร โดยให้หน่วยรับการบรรจุเป็นหน่วยฝึกหรืออาจมอบภารกิจการฝึกให้กับหน่วยระดับ กองพันในเขตพื้นที่หรือเหล่าสายวิทยาการเป็นผู้ดำเนินการให้

ค. การฝึกกำลังพลสำรองพร้อมรบในแต่ละปีที่ทำการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้ดำเนินการฝึกทั้งเป็นบุคคลและหน่วยทางยุทธวิธีร่วมกับทหารประจำการ ดังนี้

- ๑) เรียกพลปีที่ ๑ ฝึกชำนาญการทางทหาร (ชกท.)
- ๒) เรียกพลปีที่ ๒ ฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีระดับหมู่ ตอนหมวด หรือสูงขึ้น
- ๓) เรียกพลปีที่ ๓ ฝึกเป็นหน่วยระดับกองร้อยหรือสูงขึ้น
- ๔) เรียกพลปีที่ ๔ ฝึกเป็นหน่วยระดับกองพันหรือสูงขึ้น
- ๕) เรียกพลปีที่ ๕ จนกระทั่งพ้นจากบัญชีบรรจุกำลัง ให้ทำการฝึก ทบทวน ฝึกปัญหาที่บังคับการ ฝึกประลองยุทธ ฝึกชำนาญการทางทหารเพิ่มเติม และฝึกเพื่อเลื่อนยศ

ตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรอง

ง. การฝึกเพื่อเลื่อนฐานะตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรอง

๑) โรงเรียนการกำลังสำรอง กรมการกำลังสำรองทหารบก ซึ่งแปรสภาพมาจากโรงเรียนนายสิบทหารบก^๗ และเหล่าสายวิทยาการ คือ หน่วยรับผิดชอบ ให้การฝึกศึกษาแก่กำลังพลสำรอง ก่อนได้รับการเลื่อนยศขึ้นไปตามลำดับตามแนวทางรับราชการ ของกำลังพลสำรอง (ปัจจุบันสามารถเลื่อนยศได้ไม่เกิน ว่าที่พันตรี)

๒) การเลื่อนยศของกำลังพลสำรอง ให้สามารถเลื่อนยศสูงขึ้นได้ ตามตำแหน่งที่ระบุไว้ในอัตราการจัดหรืออัตราเฉพาะกิจ ซึ่งกำหนดให้บรรจุกำลังพลสำรอง

^๗ คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๖๘/๓๒, เรื่องปิดการบรรจุกำลังพล โรงเรียนนายสิบทหารบก และจัดตั้งโรงเรียนการ กำลังสำรอง กรมการกำลังสำรองทหารบก, ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๒.

๓) กำล้างผลสำรวจยศจำสิบเอก จะเลื่อนยศเป็นว่าที่ร้อยตรีได้ต้องผ่านการศึกษาบรมหลักสูตรชั้นผู้บังคับหมวด

๔) กำล้างผลสำรวจยศว่าที่ร้อยโท จะเลื่อนยศเป็นว่าที่ร้อยเอกได้ต้องผ่านการศึกษาบรมหลักสูตรชั้นนายร้อย

๕) กำล้างผลสำรวจยศว่าที่ร้อยเอก จะเลื่อนยศเป็นว่าที่พันตรีได้ต้องผ่านการศึกษาบรมหลักสูตรชั้นนายพัน

จ. นโยบายการฝึกกำล้างผลสำรวจเตรียมพร้อม

๑) ให้มีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

๒) ให้มีการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารและเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อมตามความจำเป็น และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

ฉ. นโยบายการฝึกกำล้างผลสำรวจทั่วไป

๑) ให้ จทบ./มทบ. ตรวจสอบสภาพและจัดพบปะเยี่ยมเยียนเป็นประจำทุกปี

๒) เรียกพลเพื่อตรวจสอบหรือเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารตามความจำเป็น และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

๔.๕ ระบบการบรรจุและการใช้กำล้างผลสำรวจ

ก. กำหนดตำแหน่งในบัญชีบรรจุกำล้างไว้โดยชัดเจนว่าตำแหน่งใดในอัตราการจัดหรืออัตราเฉพาะกิจ ต้องบรรจุกำล้างพลประจำการหรือกำล้างผลสำรวจ ซึ่งอัตราส่วนของการบรรจุกำล้างจะเป็นไปตามประเภทของหน่วย ดังนี้

๑) หน่วยพร้อมรบระดับ ๑ บรรจุกำล้างพลประจำการ นายทหาร นายสิบ ๘๐% สิบตรีกองประจำการ และพลทหารกองประจำการ ๑๐๐% ที่เหลือบรรจุกำล้างผลสำรวจ

๒) หน่วยพร้อมรบระดับ ๒ บรรจุกำล้างพลประจำการ นายทหาร นายสิบ ๗๐% สิบตรีกองประจำการ และพลทหารกองประจำการ ๗๐% ที่เหลือบรรจุกำล้างผลสำรวจ

๓) หน่วยพร้อมรบระดับ ๓ บรรจุกำล้างพลประจำการ นายทหาร นายสิบ ๖๐% สิบตรีกองประจำการ และพลทหารกองประจำการ ๗๐% ที่เหลือบรรจุกำล้างผลสำรวจ

๔) กองพลหนุน บรรจุกำล้างพลประจำการ นายทหาร นายสิบ สิบตรี กองประจำการ และพลทหารกองประจำการ ๓๐% ที่เหลือบรรจุกำล้างผลสำรวจ

๕) หน่วยที่บรรจุกำล้างพลตามอัตราโครงสร้าง ให้บรรจุกำล้างพลประจำการ และกองประจำการตามอัตราโครงสร้าง ที่เหลือบรรจุกำล้างผลสำรวจ

ข. หลักการบรรจุกำล้างพลประจำการ

๑) หน่วยระดับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นหน่วยรับผิดชอบบรรจุกำล้างพลประจำการในอัตราของหน่วยให้ครบตามอัตราส่วนและตำแหน่งที่กองทัพบกกำหนด กำล้างพลประจำการที่เหลือ (เกินอัตราที่กำหนด) ให้ส่งรายชื่อพร้อมทั้ง ชกท. (“ชกท.” หมายถึง กลุ่มตัวเลข

อันมีความหมายระบุถึงวุฒิและความชำนาญการในหน้าที่อย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ) คืบหน่วยเหลือตามสายการบังคับบัญชา

๒) หน่วยบังคับบัญชา (แต่ละระดับ) พิจารณาบรรจุกำลังพลประจำการที่ได้รับการส่งคืนตามสายการบังคับบัญชาของหน่วยรองบรรจุเป็นกำลังพลประจำการเสริมให้กับหน่วยขึ้นตรงของตนจนครบตามเกณฑ์ที่กำหนด กำลังพลส่วนที่เหลือส่งรายชื่อคืนหน่วยเหนือตามสายบังคับบัญชาจนถึงระดับกองทัพภาค

๓) กองทัพภาคเป็นผู้นำดำเนินการบรรจุกำลังพลประจำการ ที่เหลือจากการส่งคืนของหน่วยรอง เพื่อมาบรรจุให้กับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพภาคที่ยังบรรจุไม่ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด หากไม่เพียงพอต่อการบรรจุก็จะขอรับการสนับสนุนไปยังกรมกำลังพลทหารบก ซึ่งจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนกำลังพลตามเหล่าสายวิทยาการให้แก่กองทัพภาค นอกจากนั้นกองทัพภาคจะต้องเตรียมให้การสนับสนุนกำลังพลประจำการเสริมให้แก่กองทัพภาคอื่นเมื่อได้รับการร้องขอ

ค. หลักการบรรจุกำลังพลสำรอง

๑) หน่วยรับการบรรจุระดับกองพันหรือเทียบเท่าเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการบรรจุกำลังพลสำรอง โดยร้องขอรับการสนับสนุนกำลังพลสำรองจาก จทบ./มทบ. ในเขตพื้นที่หรือตามที่กองทัพบกกำหนด

๒) การบรรจุกำลังพลสำรองให้กับหน่วยรับการบรรจุต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับภูมิฐานะของกำลังพลสำรองด้วย เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเรียกพลหรือระดมพล

ง. กำหนดเวลาการพ้นจากบัญชีบรรจุกำลังของกำลังพลสำรอง

๑) กำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน ให้บรรจุไว้ในบัญชีบรรจุกำลังจนกว่าจะเปลี่ยนประเภทเป็นนายทหารสัญญาบัตรนอกราชการหรือเมื่อมีการเลื่อนลด ปลด ย้าย ตามแนวทางการรับราชการของกำลังพลสำรอง หรือเมื่อหน่วยรับการบรรจุเห็นควรให้พ้นจากบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย

๒) กำลังพลสำรองประเภทนายทหารประทวนกองหนุน ให้บรรจุไว้ในบัญชีบรรจุกำลังจนกว่าจะปลดพ้นราชการ (อายุ ๔๕ ปี) หรือเมื่อมีการเลื่อนลด ปลด ย้าย ตามแนวทางการรับราชการของกำลังพลสำรอง หรือเมื่อหน่วยรับการบรรจุเห็นควรให้พ้นจากบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย

ระบบกำลังสำรองของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบแบบเรียกเกณฑ์ การขาดหรือหลีกเลี่ยงหมายเรียกในแต่ละปีมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา กำลังพลสำรอง ที่ได้วางแผนไว้อย่างต่อเนื่องอย่างไรก็ตามการพัฒนาระบบกำลังสำรองของประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่นับว่าได้รับอิทธิพลและแนวความคิดในการปฏิบัติจากระบบกำลังสำรองของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอิสราเอลและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งใช้ระบบกำลังสำรองแบบเรียกเกณฑ์ และแบบอาสาสมัครตามลำดับ ในด้านการจัดการฝึก ศึกษาประเทศไทยมีความพยายามที่จะพัฒนาระบบการฝึก โดยเน้นในเรื่องการฝึกแก้ปัญหาค้นหาแผนที่ในที่ตั้งปกติให้เกิด

ความชำนาญก่อนออกปฏิบัติในภูมิประเทศจริง ควบคู่ไปกับการนำเครื่องช่วยฝึกแบบจำลองยุทธ (Simulator) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการจัดหน่วยฝึกให้กระจายออกไปตามภูมิภาคต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เพื่อสะดวกต่อการรายงานตัวและการติดตามกำลังพลสำรองในกรณีหลีกเลี่ยงการเรียกหมายเกณฑ์

เพื่อให้การศึกษาเปรียบเทียบกับระบบกำลังสำรองของต่างประเทศโดยเฉพาะในด้านการฝึกศึกษาได้ง่ายและชัดเจนขึ้น จึงได้นำเสนอตารางเปรียบเทียบระบบการศึกษาของไทยกับต่างประเทศมาลงไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์

ตารางเปรียบเทียบระบบการฝึก ศึกษาของไทยกับต่างประเทศ^๔

ระบบการฝึก	ไทย	อิสราเอล	ออสเตรเลีย
๑. หน่วยฝึก	- หน่วยรับการบรรจุ - รร.การกำลังสำรอง - เหล่าสายวิทยาการ	- ศูนย์ฝึกเคลื่อนที่ - ฐานฝึกประจำการ	- หน่วยรับการบรรจุ
๒. ระยะเวลาการฝึก	- ปีละครั้ง ๆ ละ ๒๑-๓๐ วัน	- นายทหาร ปีละ ๑๕-๑๗ วัน - พลทหาร ปีละ ๑๐ วัน	- ภาคสนาม ๑๒ วัน สัปดาห์ละ ๒ วัน ๖ ครั้ง
๓. หลักสูตร	- ฝึกหน่วยหมู่ตอน หมวด - ฝึกเป็นหน่วยกองร้อย - ฝึกเป็นหน่วยกองพัน - ฝึกตามแนวทางรับ ราชการ	- ฝึกขั้นพื้นฐาน - ฝึกระดับกองพัน เป็นหลัก	- บุคคลทำการรบ - จำลองยุทธบนแผนที่ - ฝึกปัญหาที่บังคับการ
๔. ยุทโธปกรณ์	- อาวุธขนาดเล็กตาม อจย. - ยืมหน่วยข้างเคียง	- อาวุธสำรองอย่าง พอเพียง	- อาวุธตาม อจย. อย่างพอเพียง

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบระบบการฝึก ศึกษาของประเทศไทยกับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศอิสราเอล ซึ่งใช้ระบบเรียกเกณฑ์เหมือนประเทศไทยและประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นระบบอาสาสมัคร ในส่วนของหน่วยฝึกประเทศอิสราเอลจะมีศูนย์ฝึกประจำแต่ละท้องที่

^๔ ที่มา : รายงานการวิจัยของวิทยาลัยการทัพบก เรื่องระบบกำลังสำรองที่เหมาะสมกับกองทัพไทย, โดย พันเอก อภิญา ตันฑากาศ, พ.ศ. ๒๕๓๗, หน้า ๖๑.

กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ทำให้สะดวกต่อการติดตามและการรายงานตัวของกำลังพลสำรองสำหรับช่วงเวลาในการฝึกจะใกล้เคียงกันในแต่ละปีงบประมาณ ๒๐-๓๐ วัน โดยการฝึกประเทศอิสราเอลจะเน้นในเรื่องยุทธวิธีทำการรบในภูมิประเทศจริงเป็นหลัก ในขณะที่ประเทศออสเตรเลียจะให้ความสำคัญกับการฝึกแก้ปัญหาบนแผนที่ การจำลองบนภูมิประเทศจริงเพื่อฝึกการรบทางยุทธวิธีให้เกิดความชำนาญในที่ตั้งก่อนออกทำการฝึกในภูมิประเทศจริง โดยทั้ง ๒ ประเทศมีอาวุธยุทธโปกรณ์ประจำแต่ละหน่วยฝึกอย่างพอเพียง ในขณะที่หน่วยฝึกกำลังพลสำรองของประเทศไทยยังขาดแคลนในอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องช่วยฝึกเป็นจำนวนมาก และมีได้เน้นการฝึกแก้ปัญหาบนแผนที่หรือการจำลองยุทธเช่นประเทศออสเตรเลียเท่าที่ควร

หลักสูตรการฝึก ศึกษา กำลังพลสำรอง

ภายหลังจากการแปรสภาพของโรงเรียนนายสิบทหารบก เป็นโรงเรียนการกำลังสำรอง ขึ้นตรงต่อกรมการกำลังสำรองทหารบก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ โรงเรียนการกำลังสำรองจึงมีหน้าที่ในการฝึก ศึกษาต่อกำลังพลสำรองทั้งปวงตามนโยบายของกองทัพบก หลักสูตรการฝึก ศึกษา กำลังพลสำรอง จึงต้องครอบคลุมทหารกองหนุนประเภทนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน โดยจะเน้นในเรื่องการฝึกความชำนาญทางการทหารเป็นบุคคล (ชกท.) การฝึกสอนความชำนาญเฉพาะแต่ละหน้าที่ตามแนวทางรับราชการและตำแหน่งที่บรรจุ การปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการฝึกภาคสนามในระดับหน่วย โดยควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในเรื่องของแบบธรรมเนียมปฏิบัติทางทหาร และการปลูกฝังอุดมการณ์ในความรักชาติ ความมีระเบียบวินัย ทั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อให้กำลังพลสำรองเมื่อถูกเรียกระดมพลบรรจุตามตำแหน่งต่าง ๆ ของตนในสถานการณ์ที่จำเป็นจะสามารถปฏิบัติภารกิจได้ทันที

กำหนดการฝึกกำลังพลสำรอง แบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน

๑. การฝึกขั้นที่ ๑ การฝึกเป็นหน่วย หมู่ ตอน หมวด ซึ่งแยกการฝึกเป็น
 - ๑.๑ พวกประจำกองบังคับการกองพัน กองร้อย
 - ๑.๒ พวกหมวดปืนเล็ก
 - ๑.๓ พวกหมวดเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มม.
 - ๑.๔ พวกหมวดอาวุธหนัก
 - ๑.๕ พวกหมวดสื่อสาร
 - ๑.๖ พวกหมวดช่างโยธา
 - ๑.๗ พวกหมวดลาดตระเวน
 - ๑.๘ พวกหมวดยานยนต์
 - ๑.๙ พวกหมวดบริการ
 - ๑.๑๐ พวกหมวดเสนารักษ์

๒. การฝึกชั้นที่ ๒ การฝึกภาคสนามและการตรวจสอบ

การฝึกชั้นที่ ๑ เป็นการฝึกระดับหน่วยขนาดเล็กโดยแยกเป็นพวก ๑๐ พวก ตามแต่ละบุคคลบรรจุเป็นการฝึกพื้นฐานและความชำนาญเฉพาะหน้าที่แต่ละพวก ใช้เวลา ๘๖ ชั่วโมง ในสัปดาห์ที่ ๑ และ ๒ โดยทำการฝึกแยกเป็นพวกย่อย ๆ เช่น พวกหมวดปืนเล็ก หรือฝึกรวมการทั้งหมด เช่น พวกหมวดเสนารักษาก็ได้

ปัญหาและข้อขัดข้องของระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง

จากการศึกษาของ พันเอก สุรพล รอดแจ้ง^๙ พบว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่อระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรองในปัจจุบันพอสรุปได้ดังนี้

๑. ไม่สามารถเรียกกำลังพลสำรองของหน่วยที่มีชื่อในบัญชีบรรจุกำลัง มาฝึกได้ครบตามแผน เนื่องจากมีการขาดและหลีกเลี่ยงหมายเรียกเกณฑ์มาก เช่นจากงานศึกษาของ พันเอก จำนง นิลมาก^{๑๐} ในเรื่องการพัฒนาาระบบกำลังสำรองเพื่อให้กำลังพลสำรองมีสมรรถภาพทัดเทียมกำลังประจำการ พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มีกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกตามแผน ๕๙.๗๗% และในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีเพียง ๔๘.๙๕%

๒. แนวทางการฝึกกำลังพลสำรอง ไม่แน่นอนเหมือนกำลังประจำการ การศึกษาตามแนวทางรับราชการของกำลังพลสำรองที่โรงเรียนการกำลังสำรองกำหนดจึงขาดความชัดเจน

๓. ตารางกำหนดเรื่องที่จะทำการฝึกมากเกินไป เช่นการฝึกหมู่ช่างโยธา หรือการฝึกหมู่ลาดตระเวน ซึ่งมีเวลาเพียง ๕๔ ชั่วโมง แต่เนื้อหาวิชามีมากไม่เหมาะสมกับวันที่เรียกเข้ารับการฝึกในด้านอาวุธยุทธโธปกรณ์บางชนิดล่าช้า เช่น เครื่องยิงจรวดต่อสู้ รถถัง (คจตถ.) ได้ปลดประจำการจากกองทัพไปแล้วแต่ยังมีการฝึกอยู่ ในเรื่องของเวลาการฝึกประจำวันมาก จนทำให้ผู้เข้ารับการฝึกเกิดความเบื่อหน่าย เช่น ระเบียบและหลักสูตรการฝึกกำลังพลสำรอง สำหรับการฝึกเป็นหน่วย หมู่ ตอนหมวด กองพันทหารราบ (๓ สัปดาห์) พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดเวลาการฝึกประจำวันไว้ ดังนี้

๓.๑ สัปดาห์ที่ ๑ และ ๒ ของหลักสูตรนี้ให้ทำการฝึกตั้งแต่วันจันทร์ ถึงวันเสาร์ สัปดาห์ที่ ๓ ให้ทำการฝึกตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์

๓.๒ วันหยุดราชการตามนักชดถุกษีใด ๆ ที่มีอยู่ในห้วงการเรียกพล เพื่อฝึกไม่ถือเป็นวันหยุดราชการตามระเบียบและหลักสูตรการฝึกนี้

๓.๓ ให้ทำการฝึกวันละ ๑๐ ชั่วโมง ใช้เวลาฝึกประจำวัน ดังนี้

เวลา ๐๖.๐๐-๐๗.๐๐ การฝึกทบทวนเบื้องต้น หรือกายบริหาร

เวลา ๐๘.๐๐-๑๒.๐๐ การฝึกวิชาทหาร

เวลา ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐ การฝึกวิชาทหาร

เวลา ๑๙.๐๐-๒๐.๐๐ การอบรม การฝึกกลางคืน ตามหลักสูตรการฝึก

^๙ สุรพล รอดแจ้ง, พันเอก, “การพัฒนาาระบบการฝึกกำลังพลสำรอง”, หน้า ๓๓

^{๑๐} จำนง นิลมาก, พันเอก, “การพัฒนาาระบบกำลังสำรอง เพื่อให้กำลังพลสำรองมีสมรรถภาพทัดเทียมกำลังประจำการ”, (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๓๘), หน้า ๖๕.

๔. ระบบการฝึก ๓ : ๓ : ๔ ที่กองทัพบกได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ กำลังพลสำรองที่ผ่านการฝึกในห้วง ๓ ปีแรกมาแล้ว (ปี พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๖) เป็นกำลังพลสำรองบัญชี ก. รุ่นที่ ๑ ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๙ เป็นการฝึกกำลังพลสำรองบัญชี ข. รุ่นที่ ๑ โดยการเรียกกำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และปีต่อ ๆ ไปจะเรียกคนเดิมเข้ารับการฝึกตลอดระบบ ในการฝึกกำลังพลสำรองที่ผ่านมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๓๘ ซึ่งเป็นการฝึกกำลังพลสำรองรุ่นที่ ๑ บัญชี ข. (ตามระบบการฝึก ๓ : ๓ : ๔) มีกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกตามแผนเรียกพล ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวน ๕๙.๗๗% และในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ จำนวน ๔๘.๙๕% ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากองทัพบกไม่สามารถเรียกกำลังพลที่เตรียมไว้เข้ารับการฝึกได้ตามแผนอย่างต่อเนื่อง การขาดการเรียกพลเพื่อการฝึกวิชาทหารจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้เกิดปัญหาต่อการฝึกระบบ ๓ : ๓ : ๔ เป็นอย่างมาก เพราะไม่สามารถฝึกกำลังพลสำรองตามตำแหน่งเดิมได้ทุกคน ในขณะที่เดียวกันความเข้าใจต่อระบบการฝึก ๓:๓:๔ ของกำลังพลสำรอง จากการสำรวจในเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของ พันเอก สุตร จรุงชาติ^{๑๑} ต่อกำลังพลสำรองจำนวน ๑๙๗ นาย พบว่ายังมีกำลังพลสำรองไม่เข้าใจต่อระบบดังกล่าวอีกถึง ๙๗ นาย (๔๙.๒๔%) การขาดความเข้าใจและขาดการยอมรับของกำลังพลสำรองต่อระบบการฝึกดังกล่าวย่อมเป็นอุปสรรคต่อการฝึกเป็นอย่างยิ่ง

๕. ในด้านการจัดการฝึกในวงรอบการฝึกประจำปีระหว่างกำลังพลประจำการและกำลังพลสำรองยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะห้วงระยะเวลาการฝึกตามวงรอบการฝึกประจำปีของกองทัพบก^{๑๒} ไม่สอดคล้องกับการฝึกของกำลังพลสำรองตามระบบ ๓ : ๓ : ๔ ทำให้กำลังพลประจำการต้องทำการฝึกซ้ำซ้อนหลายครั้งในแต่ละปี ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการฝึกกำลังพลสำรองซึ่งใช้กำลังพลประจำการทำหน้าที่ครูฝึกด้วย

สรุป

จากการที่กองทัพบกได้นำระบบกำลังสำรองเข้ามาใช้และได้จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการเฉพาะอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลามากกว่า ๑๐ ปี ใช้งบประมาณไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๙ กองทัพบกได้จัดสรรงบประมาณให้กับโครงการพัฒนาระบบกำลังสำรองไปกว่า ๖๐๐ ล้านบาท แต่จนถึงปัจจุบันระบบกำลังสำรองไม่สามารถปรากฏผลในทางปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์

ระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง เป็น ๑ ใน ๕ ระบบหลักของระบบกำลังสำรองที่รับผิดชอบจัดการฝึก ศึกษา อบรม และทบทวนการฝึกเป็นหน่วย แต่ที่ผ่านมาในระบบนี้ยังมีปัญหาข้อขัดข้องหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึก ศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอันได้แก่ การจัดการฝึกที่ยังไม่เกิดประสิทธิภาพ ความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้รับการฝึก ความไม่พร้อมของสถานที่ เครื่องช่วยฝึก หลักสูตรการฝึกที่ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ระบบการประเมินและติดตามผลที่ขาดประสิทธิภาพ อุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อระบบการฝึก ศึกษากำลังพลสำรอง

^{๑๑} สุตร จรุงชาติ, พันเอก, "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษาฝึกกำลังพลสำรอง", หน้า ๕๑.

^{๑๒} คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๓๖๑/๔๐ เรื่องการฝึกประจำปี ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๐, ผนวก ก. (วงรอบการฝึกประจำปี).

หน้าที่ของกำลังพลสำรอง*

กำลังพลสำรองทุกคน มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ตามที่ทางราชการกำหนด หากขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงแล้วย่อมจะมีความผิดตามที่ระบุไว้ ดังนั้นจึงควรทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. นายทหารสัญญาบัตรกองหนุน โดยปกติสังกัดจังหวัดทหารบก มีผู้บังคับการจังหวัดทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมของทหาร คือ

๑.๑ การย้ายประเภทนายทหารสัญญาบัตรแจ้งจังหวัดทหารบกต้นสังกัดก่อนกำหนด ๑๒๐ วัน

๑.๒ การย้ายภูมิลำเนา จะต้องรายงานจังหวัดทหารบกต้นสังกัดก่อนย้ายหรือหลังวันย้าย ไม่เกิน ๑๕ วัน

๑.๓ ไปอยู่ต่างภูมิลำเนาชั่วคราว

- ไปต่างจังหวัดตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไป ต้องรายงานจังหวัดทหารบกต้นสังกัด ก่อนวันไปหรือหลังวันไปไม่เกิน ๑๕ วัน

- ไปรายงานตัวต่อสัสดีอำเภอที่ตนเข้าไปอยู่ เพื่อให้รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

- เมื่อจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องทำรายงานขออนุญาต ต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัด เพื่อขออนุมัติต่อไปตามลำดับ จนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

๑.๔ เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล นำหลักฐานแจ้งต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัด (เพื่อแก้ไขประวัติ)

๑.๕ อุปสมบท รายงาน (ตามแบบรายงาน) วัน, เดือน, ปี, วัด, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด ที่จะอุปสมบทก่อนวันอุปสมบทไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑.๖ เมื่อต้องหาคดีอาญา (เว้นคดีขึ้นศาลทหาร) คดีแพ่งหรือคดีล้มละลายต้องรายงาน ต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัดโดยเร็ว

๑.๗ เมื่อเข้ารับราชการกระทรวงทบวงกรมอื่น (นอกกระทรวงกลาโหม) รายงานจังหวัดทหารบก ต้นสังกัดทราบภายใน ๑๕ วัน

๑) เริ่มเข้ารับราชการ

๒) เลื่อนเงินเดือนหรือย้ายตำแหน่ง

๓) ออกจากราชการ

๑.๘ การรายงานตัว รายงานตัวต่อจังหวัดทหารบกต้นสังกัด

๑) ทราบคำสั่งแต่งตั้งยศ แล้วปลดเป็นนายทหารสัญญาบัตรกองหนุนในโอกาสแรก (เฉพาะ นศท. (นักศึกษาวิชาทหาร))

๒) ทันทึที่ออกจากราชการ (ไม่เกิน ๑๕ วัน)

* ที่มา : หน้าที่ของกำลังพลสำรอง, ศูนย์การกำลังสำรอง, โรงเรียนการกำลังสำรอง, ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เว็บไซต์ ras.tdd.mi.th/CLASS_ALL/REserve_AFFAIRS/คำสั่ง%20กฎ%20ระเบียบ/๑.หน้าที่กำลังพลสำรอง.html.

๓) ตรวจร่างกายปีละครั้ง (ตามเวลาที่กำหนด)

๔) แสดงตนต่อเจ้าหน้าที่การเงินปีละครั้งในต้นเดือนตุลาคม (เฉพาะผู้มีเบี้ยหวัดหรือบำนาญ)

๑.๙ การรับราชการทหาร

ก. มีหน้าที่เข้ารับราชการทหารปีหนึ่งไม่เกิน ๒ เดือน และมีหน้าที่รับราชการ ในขณะที่มีราชการพิเศษ

ข. เมื่อมีราชการสงครามหรือประกาศระดมพล หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก ในเขตท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกพลประการใดก็ต้องรีบไปรายงานตนเอง ณ หน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในภูมิลำเนานั้นทันที

๒. นายทหารประทวน ส.ต. (กองประจำการ) และพลทหารกองหนุน

๒.๑ ย้ายภูมิลำเนาทหาร ผู้ที่ประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหารมาอยู่ในอำเภอที่ตน ทำการหาเลี้ยงชีพประจำอยู่ หรือมีถิ่นที่อยู่เป็นหลักฐานยอมย้ายได้โดยเจ้าตัวจะต้องแจ้งย้ายด้วยตนเอง ต่อนายอำเภอท้องที่ ๆ ย้ายเข้าไปอยู่ ทั้งนี้ภายใน ๓๐ วัน

๒.๒ ย้ายภูมิลำเนา ผู้ที่จะไปอยู่ต่างตำบลชั่วคราว (หมายถึงย้ายเปลี่ยนตำบลในอำเภอเดียวกัน ต่างอำเภอและต่างจังหวัด) เกินกว่า ๓๐ วัน ต้องแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่หรือกำนันท้องที่ ที่ตนมาอยู่ชั่วคราวนั้น ทั้งนี้ภายใน ๓๐ วัน

๒.๓ การเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ผู้ที่เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล หรือทั้งชื่อตัว และชื่อสกุล ให้ผู้นั้น นำหลักฐานไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ภายใน ๓๐ วัน ตั้งแต่วันได้รับอนุญาต (สำหรับผู้มีเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ ต้องนำหลักฐานเสนอจังหวัดทหารบกต้นสังกัดทราบด้วย)

๒.๔ การรายงานตนเมื่อปลดออกจากประจำการ ไปรายงานตัวต่อจังหวัดทหารบก ที่ต้นสังกัดในโอกาสแรก ถ้ายังไม่ได้รับหนังสือสำคัญทหารนอกประจำการ ต้องรีบไปติดต่อขอรับหนังสือ สำคัญทหารนอกประจำการ (แบบ สด.๘) จากสัสดีอำเภอตามภูมิลำเนาทหารทันที

๒.๕ เมื่อมีการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อม หรือระดมพล จะต้องไปให้ทันตามกำหนดไม่หลีกเลี่ยง

๒.๖ การเข้ารับราชการทหาร มีหน้าที่รับราชการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับ การทดลองความพร้อม และเมื่อถูกเรียกเข้ารับราชการต้องอยู่ในวินัยทหารเหมือนทหารประจำการ

๒.๗ การย้ายประเภท (เฉพาะผู้มีเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ) เมื่อก่อนจะถึงกำหนดเปลี่ยน จากชั้น ๒ เป็นชั้น ๓ ประมาณ ๑๒๐ วัน ต้องไปแจ้งจังหวัดทหารบกต้นสังกัด เพื่อเปลี่ยนจาก การรับเบี้ยหวัดเป็นเบี้ยบำนาญ

๒.๘ สมุดประจำตัวทหารกองหนุน ต้องนำติดตัวอยู่เสมอ และห้ามแยกส่วนใดส่วนหนึ่ง ของสมุดออก

๒.๙ ทุกครั้งที่มีการย้ายทะเบียนบ้านต้องนำสมุดประจำตัวทหารกองหนุน ให้เจ้าหน้าที่ สัสดีอำเภอ หรือกิ่งอำเภอบันทึกรายการย้ายภูมิลำเนาให้ตรงตามทะเบียนบ้าน

๒.๑๐ สมุดประจำตัวและหนังสือสำคัญทหารกองหนุนชั่วคราว หรือสูญหาย แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ เพื่อขอรับใหม่ภายใน ๓๐ วัน โดยเสียค่าธรรมเนียม ๑๐ บาท

๓. หน้าที่ของกำลังพลสำรองในการเตรียมพล

นอกจากนี้แล้ว กำลังพลสำรองยังมีหน้าที่ที่จะต้องเข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร อย่างต่อเนื่อง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้กำลังพลสำรองได้รับการทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติการรบตามตำแหน่งหน้าที่ร่วมกับทหารประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่จะทำให้กำลังพลสำรองมีขีดความสามารถดังกล่าวได้นั้น จะต้องได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง และต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ซึ่งถ้าจะกระทำเช่นนั้นก็คงจะสร้างความลำบากใจให้กับตัวกำลังพลสำรองเป็นอย่างมาก แต่จะทำอย่างไรเมื่อเราจะต้องเตรียมกำลังไว้ให้พร้อมและเพียงพอที่จะใช้ในการขยายกำลัง เพื่อป้องกันประเทศชาติเพื่อให้พ้นภัยจากผู้รุกราน

กองทัพบก จึงได้มีแนวความคิดที่จะทำให้กำลังพลสำรอง มีประสิทธิภาพในการรบ มีความพร้อมที่จะเข้ารับการเรียกพลหรือระดมพล เมื่อต้องการได้ภายใน ๗๒ ชั่วโมง และในขณะเดียวกันจะต้องไม่ให้กระทบกระเทือน หรือสร้างความเดือนร้อนให้กับตัวกำลังพลสำรอง ที่เข้ารับการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหารมากจนเกินไป

ดังนั้นนโยบายการพัฒนาระบบกำลังสำรองวงรอบทศวรรษ จึงได้ถูกกำหนด และได้ทำการเรียกพลฯ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๔ เป็นต้นมา ตามระบบ ๓ : ๓ : ๔ โดยมีแนวความคิดว่าให้เรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึกวิชาทหารเป็นห้วงระยะเวลาสั้นๆ แต่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน จนกระทั่งถึงขั้นการฝึกเป็นหน่วยทางยุทธวิธีระดับสูง ซึ่งที่ผ่านมา ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบกำลังสำรองมีขอบเขตของปัญหาที่กว้างขวาง และเกี่ยวพันกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในและนอก ทบ. ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาพบว่า สาเหตุเกิดจากองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ โครงสร้าง/ความไม่ชัดเจนของการปฏิบัติใน ๕ ระบบย่อย ความไม่เหมาะสมของหลักการบางประการ ที่ทำให้ระบบขาดความเป็นไปได้ทางยุทธการ และทางด้านงบประมาณ โครงสร้างหน่วยที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาระบบกำลังสำรอง รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ จากภายนอก และได้เริ่มใช้ระบบกำลังสำรอง เป็น ๑:๑:๑ : ๓ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา โดยกำลังพลสำรองจะอยู่ในระบบการเรียกพล ๖ ปี

บทความข่าว “คณะรัฐมนตรีผ่านร่างกฎหมายตั้ง “กำลังพลสำรอง” ขึ้นตรงนายกฯ
เน้นฝึกวิชาทหาร-ทดลองความพร้อม”*

คณะรัฐมนตรีผ่านร่างกฎหมายตั้ง “กำลังพลสำรอง” ขึ้นตรงต่อ “นายกฯ” หรือ “รองนายกฯ ความมั่นคง” กำหนดเพื่อฝึกวิชาทหาร - ทดลองความพร้อมทางการทหาร มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเทียบเท่าทหารเกณฑ์ เผย สมัย “ยิ่งลักษณ์” ถูกมองว่า เป็นกองกำลังพิทักษ์นายกฯ ระบุแค่มีหน้าที่ป้องกันประเทศ ป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธพิบัติ และช่วยเหลือประชาชน

วันนี้ (๗ ก.ค.) มีรายงานว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ โดยคณะกรรมการกำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการกำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานงานการดำเนินการของคณะกรรมการกำลังพลสำรองรวบรวมเอกสารและข้อมูลตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรองเป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง หรือปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำลังพลสำรองมอบหมาย

* ที่มา : คณะรัฐมนตรีผ่านร่างกฎหมาย ตั้ง “กำลังพลสำรอง” ขึ้นตรงนายกฯ เน้นฝึกวิชาทหาร-ทดลองความพร้อม, โดย ASTVผู้จัดการออนไลน์, 7 กรกฎาคม 2558 18:53 น., ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9580000076892.

๓. กำลังพลสำรองมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๓.๑ เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม หากหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหาร ต้องระวางโทษอาญา

๓.๒ กรณีที่มีการเปลี่ยนชื่อตัว หรือนามสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ หากไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษอาญา

๔. การเรียกกำลังพลสำรองและการระดมพล กำหนดให้อยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลมาจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕

๕. กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และ

๖. นายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าจ้างให้ลูกจ้าง ซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหาร ตามพระราชบัญญัตินี้โดยมีอัตราโทษทางอาญาเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

มีรายงานว่า เมื่อปี ๒๕๕๖ ในรัฐบาล ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีการตั้งข้อสังเกตว่า ร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ. ...กระทรวงกลาโหม ได้เสนอตั้งกฎหมายกำลังสำรองขึ้นตรงนักการเมือง อยู่ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยอ้างการเตรียมการรับภัยคุกคามทางการทหาร และการจลาจล พร้อมคาดตั้งกองกำลังพิเศษคุ้มกันนายกรัฐมนตรีโดยตรง

อย่างไรก็ตาม กระทรวงกลาโหม ขณะนั้นชี้แจงว่า หลักการเหตุผล และสาระสำคัญของร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว คือ การปรับปรุงร่างกฎหมายเก่าให้ชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากที่เคยเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการไป เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ซึ่งได้ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา และนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แต่ร่างกฎหมายตกไปเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในขณะนั้น

ทั้งนี้ การที่ต้องยกร่างกฎหมายดังกล่าวขึ้นมาเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๕๐ (ขณะนั้น) มาตรา ๗๓ ที่กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ รับราชการทหาร ช่วยเหลือ ป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ ช่วยเหลือราชการ และในมาตราที่ ๗๗ กำหนดให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ

โดยต้องจัดให้มีกำลังทหารยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย จำเป็นเพียงพอเพื่อรักษาเอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของรัฐ

นอกจากนั้น การรองรับหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่กำหนดขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมปี ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ป้องกันประเทศ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ และช่วยเหลือประชาชน ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติกำลังสำรอง จึงเป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สามารถเรียกกำลังสำรองเข้ารับราชการ ตั้งแต่ในยามปกติ เช่น หากเกิดภัยพิบัติสาธารณะขนาดใหญ่กำลังสำรอง จะถูกเรียกเข้ารับราชการ เพื่อช่วยเหลือ และบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ หรือช่วยเหลือประชาชน นอกเหนือจากในยามสงคราม

เนื้อหาในร่างกฎหมาย ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังสำรอง (คกส.) โดยมอบให้นายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย ปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีรวมทั้งสิ้น ๓๔ คน ซึ่งการบัญญัติให้มีคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมา ก็เพื่อให้การบริหารจัดการบุคคลที่มาจากทุกภาคส่วนทั้งราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ที่สำคัญบุคคลที่เข้ามาบรรจุเป็นกำลังสำรองไม่ใช่กำลังของหน่วยใดหน่วยหนึ่ง จึงมิได้มุ่งหมายให้เป็นกองกำลังพิเศษของท่านใดท่านหนึ่ง หรือสร้างฐานอำนาจให้ใคร ยืนยันว่า ไม่ใช่ประเด็นทางการเมือง แม้ใครมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ต้องดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

“เป้าหมายคือ การช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนเมื่อประสบกับภัยพิบัติสาธารณะที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และจากสถานการณ์อุทกภัย ที่ผ่านมากองทัพได้จัดกำลังพลพร้อมยุทธโศปกรณ์เข้าช่วยเหลืออย่างเต็มกำลัง แต่ไม่สามารถที่จะใช้กำลังสำรอง รวมถึงนักศึกษาวิชาทหารที่มีอยู่เข้ามาช่วยเหลือพี่น้องประชาชน ที่ประสบภัยได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ และไม่มีอำนาจคุ้มครองความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ จึงได้ดำเนินการนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามกระบวนการต่อไป ยืนยันว่าเป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศชาติ และประชาชนทุกคน ปัจจุบันนานาประเทศก็ได้มีการใช้กำลังสำรอง เพื่อปฏิบัติการกิจดังกล่าวอยู่ทั่วโลก ในการสนับสนุนกำลังหลักอยู่แล้ว”

ภาคผนวก

:

- ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฎิบัติที่
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ
เลขรับ 7160
วันที่ 4 ก.ค. 2558
เวลา 11.53 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๙๙๙๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.
ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ 630/68 วันที่ 4/07/58
เวลา 13.15 ส่ง ทวม
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙ (นายอังสุรา)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (๑๔๕๕/๐/นัย)

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๓๓ / ๒๕๕๘
วันที่ ๑๕ / ๗ / ๕๘
เวลา ๑๓.๒๑ น.

สำนักการประชุม

(๒)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีกำลังพลสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กำลังพลสำรอง
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกำลังพลสำรอง

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กำลังพลสำรอง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมที่มีการบรรจุในบัญชีบรรจุกำลัง ตามพระราชบัญญัตินี้

“กิจการกำลังพลสำรอง” หมายความว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียม และการใช้กำลังพลสำรอง เช่น การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกศึกษากำลังพลสำรอง การควบคุมกำลังพลสำรอง และการเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล

“บัญชีบรรจุกำลัง” หมายความว่า บัญชีแสดงรายชื่อและตำแหน่งหน้าที่ ตามอัตรากิจการจัดของหน่วยทหาร

“หน่วยทหาร” หมายความว่า หน่วยทหารตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบ ราชการกระทรวงกลาโหม

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในกรณีที่มีพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบใดบัญญัติถึงสิทธิหรือหน้าที่ในการรับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้การรับราชการทหารดังกล่าวหมายความถึงการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงการลาเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดสิทธิหรือหน้าที่ของกำลังพลสำรองไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ และระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการกำลังพลสำรอง

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำลังพลสำรอง” เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเก้าคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เจ้ากรมเสมียนตรา เจ้ากรมพระธรรมนูญ เจ้ากรมกำลังพลทหาร เจ้ากรมยุทธการทหาร และผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการตาม (๓) จำนวนไม่เกินห้าคน

ในกรณีที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

ให้เจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมกำลังพลทหารบก เจ้ากรมกำลังพลทหารเรือ และเจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๕)

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี
เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่
ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการ
รอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้ง
ไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพ้นจากตำแหน่ง ให้ คกส. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด
ที่มีอยู่จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๐ ให้ คกส. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไข
กฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง
 - (๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง
 - (๓) เสนอแนะแผนการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ
 - (๔) เสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรอง
- และนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร
ตามพระราชบัญญัตินี้

(๖)

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม คกส. โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คกส. อาจขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหรืออาจขอให้บุคคลใด ๆ มาชี้แจงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ ให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คกส. โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คกส.

(๒) รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง

(๓) เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คกส. มอบหมาย

มาตรา ๑๔ คกส. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คกส. มอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

กิจการกำลังพลสำรอง

ส่วนที่ ๑

การเป็นกำลังพลสำรอง

มาตรา ๑๕ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) รับสมัครจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ หรือ

(๒) คัดเลือกจากนายทหารสัญญาบัตรกองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

กำหนดเวลาเป็นกำลังพลสำรองตามวรรคหนึ่ง และการยกเว้นการเป็นกำลังพลสำรองของบุคคลตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
หลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครหรือคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองแจ้งความประสงค์

(๒) กรณีการเข้าเป็นกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้บรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร
หลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรองมีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินกิจการกำลังพลสำรอง ในกรณีที่กำลังพลสำรองผู้ใดประสงค์จะขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่ง ไปอีกหน่วยทหารหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยทหารที่กำลังพลสำรองประสงค์จะไปบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารดังกล่าว

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม และมาตรา ๑๗ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรอง เมื่อ

(๑) ครบกำหนดเวลาการเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

(๒) เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๓๐

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒
หน้าที่กำลังพลสำรอง

มาตรา ๒๐ กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

การเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้กำลังพลสำรองมีอำนาจหน้าที่ตามชั้นยศ และตำแหน่งเช่นเดียวกับทหารประจำการและทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้งและการเลื่อนยศของกำลังพลสำรอง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย ยศทหาร

การผ่อนผันให้กำลังพลสำรองไม่ต้องเข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในข้อบังคับ

มาตรา ๒๒ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบ ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชีเตรียมกำลังพลสำรอง และซักซ้อมระเบียบการ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล

มาตรา ๒๓ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร ให้กระทำได้เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการฝึก ศึกษา หรือทบทวนวิชาทหาร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๔ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้ในกรณีจำเป็น เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้าปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำการเป็นการชั่วคราว และเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติภารกิจตามที่มีคำสั่งเรียกเท่านั้น

มาตรา ๒๕ การเรียกกำลังพลสำรองเพื่อทดลองความพร้อม ให้กระทำได้ เพื่อเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับการทดสอบแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามแผนที่กำหนด

มาตรา ๒๖ การระดมพล ให้กระทำได้ในเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือกรณีที่มีการรบหรือการสงคราม จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลัง ของชาติ

การระดมพล ให้กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๗ กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับยกเว้นการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๒๘ ให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการ ในกิจการกำลังพลสำรอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๒๙ กำลังพลสำรองซึ่งถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ถ้าไม่มา หรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหาร หรือไม่อยู่จนกว่าการรับราชการทหารแล้วเสร็จ ให้ถือว่า กำลังพลสำรองนั้นหลีกเลี่ยงข้อบังคับไม่เข้ารับราชการทหาร เว้นแต่

(๑) ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการ อันสำคัญยิ่ง หรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

(๒) นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการ หรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่ มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุม ของกระทรวงกลาโหม

(๔) บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

(๕) เกิดเหตุสุดวิสัย

(๖) ป่วยไม่สามารถจะมาได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแจ้ง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่เรียกเข้ารับราชการทหาร

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องได้รับการผ่อนผันเฉพาะคราวจากรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๓๐ กระทรวงกลาโหมอาจรับสมัครกำลังพลสำรองเพื่อทำหน้าที่ทหาร เป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๓
การจ้าง

มาตรา ๓๑ การจ้างการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือหรือคำสั่งดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้กำลังพลสำรอง ณ สถานที่ติดต่อ ดังต่อไปนี้

(๑) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๑) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่กำลังพลสำรองระบุไว้ในขณะสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง

(๒) กำลังพลสำรองตามมาตรา ๑๕ (๒) ให้แจ้ง ณ สถานที่ที่มีการส่งหมายเรียกพลหรือคำสั่งเรียกพลตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

การจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกแล้วเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

นอกจากการส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกตามวิธีการในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่อาจนำส่งหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกให้แก่กำลังพลสำรองโดยตรงได้

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการจ้างตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๓๑ ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากำลังพลสำรองได้รับหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก หรือวันที่ถือว่าได้รับคำสั่งเรียกตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่กำลังพลสำรองประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสถานที่ติดต่อตามมาตรา ๓๑ ให้กำลังพลสำรองแจ้งไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ตามแบบที่กำหนดในข้อบังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสถานที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ติดต่อ

มาตรา ๓๔ กำลังพลสำรองผู้ใดเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ให้ผู้นั้นนำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลหรือการแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน ไปแจ้งยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัวประชาชน

หมวด ๓
วินัย

มาตรา ๓๕ กำลังพลสำรองที่เข้ารับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ ต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการแล้วแต่กรณี

หมวด ๔
สิทธิประโยชน์

มาตรา ๓๖ กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๗ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อมหรือในการระดมพลตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี

มาตรา ๓๘ กำลังพลสำรองผู้ใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่อยู่รับราชการทหารตามมาตรา ๒๐ จนครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดในคำสั่งเรียกโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่มาปฏิบัติราชการเมื่อพ้นกำหนดอนุญาตแล้ว ผู้นั้นมีความผิดฐานหนีราชการตามกฎหมายว่าด้วยอาญาทหาร

มาตรา ๓๙ กำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ นายจ้างผู้ใดไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบ ตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากภารกิจด้านการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคง การพิทักษ์รักษา สถาบันพระมหากษัตริย์ และการพัฒนาประเทศ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงกลาโหม ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องจัดให้มีกำลังพลที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถดำรงสถานภาพกำลังรบไว้ในคราวเดียวกันเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้การหมุนเวียนกำลัง ซึ่งการจัดระบบกำลังสำรองที่เข้มแข็งจะเป็นส่วนเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้มีระบบกำลังพลสำรอง โดยกำหนดประเภทบุคคลที่จะเป็นกำลังพลสำรอง การดำเนินการทั้งหลายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และสิทธิของกำลังพลสำรองในการเข้ารับราชการทหารให้ชัดเจน เพื่อเป็นการพัฒนาระบบกำลังพลสำรองอันจะทำให้การจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำลังพลสำรอง เรียกโดยย่อว่า “คกส.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานกรรมการ และในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๒๐ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของกรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนไม่เกิน ๕ คน (ร่างมาตรา ๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี (ร่างมาตรา ๗) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรองและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับกำลังพลสำรอง กำหนดแนวทางการปฏิบัติและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง เสนอแนะแผนพัฒนากิจการกำลังพลสำรองและกำลังสำรองอื่น ๆ และเสนอแนะการกำหนดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองและนายจ้างที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๒ กำหนดให้กรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของ คคส. มีอำนาจหน้าที่วางแผนและประสานงานการดำเนินการของ คคส. รวบรวมเอกสารและข้อมูล ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจการกำลังพลสำรอง เป็นศูนย์กลางการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการกำลังพลสำรอง หรือปฏิบัติการอื่นใดตามที่ คคส. มอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๓ การรับบุคคลเข้าเป็นกำลังพลสำรอง ดำเนินการโดยวิธีการรับสมัครจากบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับ หรือคัดเลือกจากนายทหารสัญญาบัตร กองหนุน นายทหารสัญญาบัตรนอกราชการ นายทหารสัญญาบัตรนอกกอง ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ ทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ หรือทหารกองเกินตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (ร่างมาตรา ๑๕) แล้วบรรจุรายชื่อลงในบัญชีบรรจุกำลัง (ร่างมาตรา ๑๖) แล้วแจ้งให้กำลังพลสำรองทราบ (ร่างมาตรา ๓๑)

กรณีที่มีการบรรจุรายชื่อกำลังพลสำรองผู้ใดลงในบัญชีบรรจุกำลัง ของหน่วยทหารต่างไปจากสังกัดหน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ให้หน่วยทหารที่กำลังพลสำรอง มีรายชื่อบรรจุอยู่ แจ้งการบรรจุรายชื่อของกำลังพลสำรองให้หน่วยทหารตามภูมิลำเนาทหาร ซึ่งกำลังพลสำรองผู้นั้นสังกัดอยู่ทราบ เพื่อมิให้มีการเรียกกำลังพลสำรองเข้าช้อนกับการเรียกทหาร กองเกินหรือทหารกองหนุนตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (ร่างมาตรา ๑๗) และกำลังพลสำรอง อาจขอเปลี่ยนการบรรจุรายชื่อในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วยทหารหนึ่งไปอีกหน่วยทหารหนึ่งได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๔ กำลังพลสำรองพ้นจากการเป็นกำลังพลสำรองเมื่อครบกำหนดเวลา การเป็นกำลังพลสำรองตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อเข้ารับราชการทหารเป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือกรณีอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๓๐)

๒.๕ กำลังพลสำรองมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำลังพลสำรองมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกกำลังพลสำรอง เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อปฏิบัติราชการ หรือเพื่อทดลองความพร้อม และในการระดมพล (ร่างมาตรา ๒๐) หากหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารต้องระวางโทษอาญา (ร่างมาตรา ๓๗ และร่างมาตรา ๓๘) เว้นแต่มีเหตุที่ทำให้กำลังพลสำรองไม่อาจเข้ารับราชการทหารตามที่กำหนดได้ ซึ่งเป็นเหตุทำนองเดียวกับมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗ (ร่างมาตรา ๒๙) และในขณะที่เข้ารับราชการทหาร กำลังพลสำรองต้องอยู่ในวินัยทหารตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร เช่นเดียวกับทหารประจำการหรือทหารกองประจำการ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๓๕)

(๒) กำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้จะได้รับการเว้นการเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลตามกฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร และให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้แทน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เข้าช้อนกับหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (ร่างมาตรา ๒๗)

(๓) กำลังพลสำรองซึ่งเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล หรือแก้ไขเลขประจำตัว ประชาชน ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปยังหน่วยทหารที่ตนมีรายชื่อบรรจุอยู่ (ร่างมาตรา ๓๔) หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษอาญา (ร่างมาตรา ๓๙)

๒.๖ การเรียกกำลังพลสำรองและการระดมพล

(๑) กำหนดกรอบให้การเรียกกำลังพลสำรองและการระดมพลต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยได้นำหลักการการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อตรวจสอบเพื่อฝึกวิชาทหาร เพื่อทดลองความพร้อม และการระดมพลมาจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเตรียมพล พ.ศ. ๒๕๑๕ (ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๓ ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖) สำหรับการเรียกกำลังพลสำรองเพื่อปฏิบัติราชการ ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีจำเป็นในการปฏิบัติการกิจที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อมิให้เป็นการสร้างภาระให้แก่บุคคลเพิ่มขึ้นไปมากกว่ากฎหมายที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๐๕ ว่าด้วยการยกเลิกแรงงานบังคับ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเกณฑ์แรงงานที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ เคยให้การรับรองไว้ (ร่างมาตรา ๒๔)

(๒) การเรียกกำลังพลสำรอง หรือการระดมพล ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียก แล้วแต่กรณี ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ สถานที่ตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๓๑) หากไม่อาจดำเนินการได้ให้ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งเรียกนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีการระดมพล การแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้กระทำได้โดยวิธีอื่นใดเพื่อให้กำลังพลสำรองรับทราบคำสั่งได้อย่างสะดวกและชัดเจนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๒)

(๓) กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่จัดเตรียม อำนาจการ และดำเนินการ ในกิจการกำลังพลสำรองตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๗ กำลังพลสำรองมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก การรักษาพยาบาล และสิทธิประโยชน์อื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๘ กำหนดโทษนายจ้างซึ่งไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นกำลังพลสำรองในวันลาเพื่อรับราชการทหารตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีอัตราโทษเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

๒.๙ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้นำกฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ทหารกองเกินและทหารกองหนุนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลหรือระดมพล ที่ออกตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการรับราชการทหารของกำลังพลสำรองตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)